

Dezbateri publice

Raport de sinteză

Cuprins

1. **Introducere de comisarul Ciolos**
2. **Rezumat**
3. **Context, metodologie și reacție generală**
4. **Răspunsurile la întrebarea 1 - „De ce este necesară o politică agricolă comună la nivel european?”**
5. **Răspunsurile la întrebarea 2 - „La ce se așteaptă cetățenii din partea agriculturii?”**
6. **Răspunsurile la întrebarea 3 - „De ce este necesară o reformă a PAC?”**
7. **Răspunsurile la întrebarea 4 - „Ce instrumente sunt necesare pentru viitoarea PAC?”**
8. **Răspunsuri suplimentare**
9. **Principalele teme ale dezbaterii**

Anexă. – Statistici privind contribuțiile

1. Introducere

Dacian Cioloș

Comisar pentru agricultură și dezvoltare rurală

Anul 2013 va fi o nouă etapă esențială în istoria PAC. Timp de 50 de ani, politica agricolă a Europei a alimentat proiectul european. Această politică nu a fost creată doar pentru agricultori, ci și pentru toți cetățenii europeni. Ea ne privește pe fiecare în parte.

PAC este politica dumneavoastră. Agricultură europeană vizează securitatea alimentară a cetățenilor și un nivel de trai decent pentru agricultori. Nu trebuie pierdut din vedere faptul că hrănirea cetățenilor Europei continuă să fie o mare provocare. Însă lucrurile nu se opresc aici. PAC se referă, de asemenea, la peisaje, locuri de muncă, mediu, schimbări climatice și biodiversitate.

A venit momentul ca generația noastră să rescrie acest proiect cu propriile cuvinte și în funcție de propriile obiective. Acesta este cel mai important aspect al mandatului meu de comisar. Societatea europeană se confruntă în prezent cu noi provocări în domeniul economic, social și al mediului, pe care Comisia Europeană dorește să le abordeze prin intermediul strategiei Europa 2020. Agricultură va fi în prima linie în confruntarea cu multe dintre aceste provocări. Trebuie să ne mobilizăm toate eforturile pentru a depăși obstacolele din calea producției de alimente și a agriculturii durabile. Am convingerea că PAC reprezintă un instrument relevant pentru Europa în ceea ce privește creșterea ecologică, durabilă, inteligentă și favorabilă incluziunii.

PAC trebuie să relaționeze mai intens cu societatea europeană. Doresc ca cetățenii să se implice cât mai mult în procesul decizional al PAC. Sunt ferm convins că trebuie să ne pregătim cu toții cu atenție și într-o manieră cât mai deschisă pentru reforma PAC. Nu vreau ca PAC să vizeze doar experții. Trebuie să existe o deschidere mai amplă. PAC trebuie discutată și dezbătută.

Iată de ce am lansat, la 12 aprilie, o dezbatere publică prin care am invitat publicul larg, părțile interesate din UE, grupurile de reflecție, institutele de cercetare și altele să răspundă la patru întrebări cheie. *De ce este necesară o politică agricolă comună la nivel european? La ce se așteaptă cetățenii din partea agriculturii? De ce este necesară o reformă a PAC? Ce instrumente sunt necesare pentru viitoarea PAC?*

Numărul de contribuții la această dezbatere publică, sosite din toate părțile, mi-a întrecut cu mult așteptările. Mi-a fost adus la cunoștință faptul că aceasta a fost, de departe, cea mai puternică reacție la un astfel de exercițiu condus de către Comisie.

Însă nu doar numărul răspunsurilor este impresionant. Am primit sugestii amănunțite și sincere de pe întreg teritoriul UE. Majoritatea respondenților susțin direcția actuală a PAC; alții ne solicită să îndreptăm PAC într-o altă direcție. Nu toate comentariile au un caracter general, ci dimpotrivă, multe sunt chiar foarte detaliate.

Evident, nu mă așteptam ca toți respondenții să aibă același punct de vedere și nici nu mi-aș dori acest lucru, însă răspunsurile publicului și ale organizațiilor participante evidențiază anumite teme clare. Sunt conștient de faptul că această secțiune transversală nu reprezintă un eșantion științific al societății UE. Dezbateră mi-a clarificat, însă, opinia majorității.

La 19-20 iulie voi fi gazda unei conferințe care va prezenta un rezumat al dezbaterii publice. Vom discuta ideile principale care au rezultat din acest proces. Până la sfârșitul anului curent, Comisia va organiza o consultare publică oficială privind PAC după 2013, odată cu publicarea unei comunicări în care vor fi prezentate diferite opțiuni pentru viitoarea PAC. Pentru moment, sunt recunoscător pentru contribuțiile impresionant de numeroase pe care le-am primit. Acestea ne-au oferit, atât mie personal, cât și colegilor mei din DG AGRI, o temă de gândire – opiniile dumneavoastră vor face parte integrantă din deliberările noastre.

Dacian Cioloș

2. Rezumat

Politica agricolă comună urmează să fie reformată până în 2013. Până la sfârșitul anului curent, Comisia va organiza o consultare publică oficială privind PAC după 2013, odată cu publicarea unui document de politică în care vor fi prezentate diferite opțiuni pentru viitoarea PAC.

La 12 aprilie 2010, comisarul a invitat toți cetățenii UE interesați și organizațiile europene interesate – indiferent dacă activează sau nu în domeniul agriculturii – să participe la dezbaterile privind viitorul, principiile și obiectivele politicii agricole comune. Dezbaterile online a durat până la 11 iunie 2010. Intenția a fost de a oferi unui număr cât mai mare de cetățeni, părți interesate, grupuri de reflecție, institute de cercetare și altele din UE posibilitatea de a-și spune cuvântul, încă de la începutul procesului de reflecție cu privire la viitoarea PAC. Răspunsurile lor vor constitui un material de lucru pentru factorii de decizie politică; o procedură oficială de consultare va fi lansată imediat după publicarea de către Comisie a unei comunicări pe această temă în cursul acestui an.

Metodologie

Pe site-ul web al DG Agricultură a fost creată o pagină unde respondenții și-au putut spune opiniile, structurate în jurul a patru întrebări cheie. Trei categorii ample au fost invitate să răspundă:

- publicul larg
- părțile interesate
- grupurile de reflecție, institutele de cercetare și altele

Publicului i s-a solicitat să răspundă online la întrebări. Comisia a invitat anumite părți interesate, grupuri de reflecție, institute de cercetare și altele să prezinte documente mai detaliate, axate pe aceleași patru întrebări, dar oferind în plus scurte rezumate ale pozițiilor lor în materie.

În aceeași perioadă, Comisia a invitat rețelele rurale naționale și alți membri ai Rețelei europene de dezvoltare rurală (EN RD) să lanseze discuții în țările/organizațiile lor și să contribuie la dezbaterile publice prin intermediul EN RD.

Un grup independent de experți și autori a sintetizat contribuțiile primite. Prezentul raport este sinteza elaborată de aceștia pe baza opiniilor respondenților. Raportul nu analizează opiniile și nu discută valoarea lor. Trebuie subliniat că răspunsurile nu reprezintă un sondaj efectuat pe o secțiune transversală a societății, ci reflectă opiniile unor persoane suficient de interesate de subiect pentru a face declarații, precum și ale unor organisme pe care Comisia le-a îndemnat să participe la dezbateri.

Au fost publicate circa 5 700 de contribuții. În special reacția publicului larg a întrecut cu mult așteptările.

Răspunsurile la patru întrebări cheie

Cele patru întrebări au fost generale. Uneori, răspunsurile la întrebări diferite s-au suprapus. Altele nu au fost suficient de concentrate asupra unui anumit aspect. Cu toate acestea, au reieșit câteva teme majore.

Întrebarea 1 – De ce este necesară o politică agricolă comună la nivel european?

Majoritatea părților interesate și a grupurilor de reflecție, a institutelor de cercetare și a altor părți consideră că o politică agricolă comună la nivelul UE este mai recomandabilă decât o serie de politici

naționale/regionale sau decât lipsa totală de politici agricole. Mulți, dar nu toți, sunt de părere că o serie de reforme ale PAC din ultimii ani au îndreptat politica agricolă în direcția cea bună. Există un larg consens asupra faptului că o politică comună a UE este crucială pentru a asigura un mediu de activitate omogen în cadrul UE, garantând condiții echitabile de concurență. Publicul larg a subliniat, de asemenea, necesitatea unui tratament echitabil pe tot parcursul lanțului agroalimentar și între statele membre. Numeroși respondenți au subliniat că PAC este esențială pentru securitatea alimentară a UE – aceasta a fost și prima observație a multor respondenți, din toate grupurile care și-au exprimat opiniile.

Numeroși respondenți, din toate secțiunile societății, susțin că PAC ar trebui să urmărească menținerea sistemelor agricole diversificate din Europa, în special în zonele îndepărtate, și asigurarea furnizării unei diversități de bunuri publice. Există însă opinii divergente privind modul în care PAC ar trebui să îndeplinească acest obiectiv. Unii consideră că PAC este esențială pentru a le permite agricultorilor să-și continue activitatea comercială în situația în care piețele nu le pot asigura venituri economice corespunzătoare și în care se confruntă cu costuri de producție ridicate, implicate deseori de aprovizionarea cu bunuri publice. Prin urmare, acești respondenți spun că agricultorii ar trebui susținuți ca să rămână agricultori și răsplătiți pentru bunurile publice suplimentare pe care le pot furniza. Alți respondenți consideră că PAC ar trebui să pună accentul mai ales pe furnizarea de bunuri publice, agricultorii fiind sprijiniți numai atunci când furnizează astfel de bunuri, precum și pe promovarea coeziunii teritoriale, prin menținerea și sporirea vitalității zonelor rurale.

Întrebarea 2 – La ce se așteaptă cetățenii din partea agriculturii?

Există opinii consecvente în toate straturile societății potrivit cărora principalele obiective ale agriculturii la nivelul UE ar trebui să fie următoarele:

- furnizarea unei game de alimente sigure și sănătoase, la prețuri transparente și convenabile;
- asigurarea utilizării durabile a terenului;
- activități de sprijinire a comunităților și zonelor rurale;
- securitatea aprovizionării cu alimente.

După părerea multor respondenți, cetățenii doresc ca agricultura UE să respecte mediul, să-și diminueze impactul asupra încălzirii globale și să conserve biodiversitatea, resursele de apă etc.. Mulți consideră că exploatațiile agricole durabile de tip familial generează o gamă largă de avantaje, fiind apreciate de cetățenii europeni pentru acest lucru. Un număr semnificativ de respondenți au subliniat importanța sectorului agricol ca sursă de locuri de muncă în zonele rurale. Această opinie a fost deosebit de puternic evidențiată în mai multe state membre.

Există un vast consens asupra faptului că cetățenii își doresc produse alimentare de înaltă calitate. Cei mai mulți susțin că acestea ar trebui furnizate consumatorilor la prețuri rezonabile. Mulți alții afirmă că și agricultorii trebuie să primească prețuri corecte pentru produsele alimentare. În opinia publicului larg, alimentele trebuie să fie sănătoase, naturale (mulți precizează că aceasta înseamnă să nu se utilizeze organisme modificate genetic sau pesticide), produse fără a dăuna mediului (calității apei, a solului și a aerului) și trasabile. Numeroși respondenți susțin că alimentele importate trebuie să îndeplinească standardele înalte ale UE.

Întrebarea 3 – De ce este necesară o reformă a PAC?

Principalele argumente în favoarea continuării reformei PAC sunt următoarele:

- pentru a permite agricultorilor, lanțului alimentar și consumatorilor să facă față instabilității/volatilității tot mai mari a prețurilor la materiile prime agricole și la alimente;
- pentru a răspunde cererii crescânde la nivel mondial (și tendinței generale spre deschiderea tot mai amplă a piețelor mondiale);
- pentru a restructura plățile în cadrul PAC și a simplifica procedurile administrative;
- pentru a acorda o importanță sporită aspectelor nelegate de piață, precum mediul, standardele de calitate și de sănătate, sustenabilitatea;
- pentru a reacționa la efectele schimbărilor climatice;
- pentru a ține cont de diversele așteptări mai ridicate ale consumatorilor, de exemplu în ceea ce privește originea produselor alimentare, garanțiile de calitate etc.;
- pentru a consolida competitivitatea agriculturii europene;
- pentru a asigura o mai bună coordonare cu alte politici ale UE care vizează zonele rurale.

Alte aspecte menționate s-au referit la: lipsa de echitate în aplicarea PAC în cele 27 de state membre; funcționarea lanțului alimentar; necesitatea unor instrumente de gestionare a pieței; dezbaterile privind avantajele comparative ale exploatațiilor agricole mari și mici; impactul PAC asupra țărilor în curs de dezvoltare.

Întrebarea 4 – Ce instrumente sunt necesare pentru viitoarea PAC?

Numeroși respondenți susțin că ar trebui menținută direcția actuală a PAC, cu modificări relativ minore. Un alt procent semnificativ de respondenți pledează, în schimb, pentru schimbarea orientării PAC, în sensul unei corelări mai strânse a producției agricole și a compensațiilor primite de agricultori cu furnizarea unor bunuri publice, cum ar fi serviciile de mediu. Răspunsurile din partea publicului arată că o astfel de orientare s-ar bucura de o largă susținere. Între acești doi poli, opiniile variază. Se solicită o implicare mai mare a cetățenilor în conceperea și punerea în aplicare a viitoarei politici.

S-au sugerat diverse instrumente în cadrul diferitelor scenarii, inclusiv noi instrumente de stabilizare a pieței, programe de formare, strategii locale, grupuri de producători, promovarea alimentelor și îmbunătățirea pieței și a unor surse mai bune de informații/date privind piețele și nu numai. O opinie susținută energetic, în special în rândul publicului larg, este că agricultura „industrială” ar trebui să ocupe un loc minor în cadrul PAC, al cărei sprijin ar trebui să se îndrepte mai curând spre aceia care îl merită mai mult (agricultori din zone defavorizate și zone montane, agricultori care practică agricultura ecologică sau alte categorii menționate).

Concluzii

Este greu de tras concluzii din multitudinea opiniilor primite. Cu toate acestea, s-au evidențiat o serie de teme care au primit susținere considerabilă din partea unei game largi de respondenți. Aceste teme reprezintă un numitor comun al contribuțiilor. Unii ar dori ca lucrurile să avanseze și mai mult; alții ar dori ca acestea să avanseze mai puțin. Din contribuțiile primite, am identificat 12 direcții care ar trebui urmate. UE ar trebui:

- să adopte o abordare strategică în ceea ce privește reforma PAC. Să opteze pentru soluții totale, nu parțiale, ținând cont, pe de o parte, de provocările PAC și, pe de altă parte, de interacțiunea dintre PAC și alte politici interne și externe ale UE;

- să se asigure că PAC garantează siguranța alimentară a UE, utilizând o serie de instrumente pentru atingerea acestui scop;
- să continue să susțină sectoarele competitive și potențial competitive ale agriculturii europene în direcția funcționării într-un context de piață, acordând mai multă importanță inovației și diseminării cercetării;
- să transforme intervenția pe piață într-un instrument modern de gestionare a riscurilor și a crizelor;
- să înțeleagă că piața nu poate (sau nu vrea) să plătească pentru furnizarea unor bunuri și beneficii publice. Aici trebuie să intervină măsurile publice pentru a compensa disfuncționalitățile pieței;
- să nu piardă din vedere faptul că plata corectă a agricultorilor pentru furnizarea de bunuri și servicii publice va fi un element cheie în PAC reformată;
- să protejeze mediul și biodiversitatea, să conserve zonele rurale, să susțină economia rurală și să mențină/creeze locuri de muncă în zonele rurale, să atenueze schimbările climatice;
- să regândească structura celor doi piloni de sprijin și să clarifice relația dintre aceștia; să pună la dispoziție resurse adecvate pentru succesul dezvoltării rurale;
- să pună în aplicare o PAC mai echitabilă – mai echitabilă față de micile exploatații agricole, regiunile mai puțin favorizate, noile state membre;
- să introducă transparență de-a lungul lanțului alimentar, acordând mai multă importanță punctului de vedere al producătorilor;
- să creeze condiții de concurență echitabile între produsele interne și cele importate;
- să evite efectele dăunătoare asupra economiilor sau asupra capacităților de producție de alimente din țările în curs de dezvoltare; să contribuie la combaterea foametei la nivel mondial.

3. Context, metodologie și reacție generală

Context

PAC constituie nucleul integrării europene și rămâne, în continuare, cea mai puternică politică comună a UE. PAC este dinamică; a evoluat. A venit momentul să fie evaluate rezultatele înregistrate de reformele PAC anterioare și să fie luate în considerare provocările actuale și viitoare cu care se confruntă PAC.

Există o legătură evidentă între agricultură, mediu, biodiversitate, schimbări climatice și gestionarea durabilă a resurselor noastre naturale, cum ar fi apa și terenurile. De asemenea, agricultura este importantă pentru dezvoltarea economică și socială pozitivă a zonelor rurale ale UE. Agricultorii europeni furnizează bunuri publice de care beneficiază societatea în ansamblul ei, iar exploatațiile agricole reprezintă sursa alimentelor de pe masa noastră.

Din acest motiv, Comisia a lansat o dezbatere publică de amploare cu privire la viitoarea PAC, în perioada 12 aprilie - 11 iunie (inițial 3 iunie), pentru toți cei care sunt interesați de alimente, de exploatațiile agricole și de zonele rurale. Comisarul a anunțat dezbaterea în cadrul reuniunilor pe care le-a avut cu anumite organisme, grupuri de consultanță și părți interesate din UE, precum și prin intermediul mass-mediei de pe teritoriul UE și al discursurilor ținute în mai multe state membre.

A fost creat site-ul web <http://ec.europa.eu/cap-debate>, pentru a putea primi contribuții din partea tuturor celor interesați de subiect. Au fost invitate să răspundă trei secțiuni ale societății:

- publicul larg;
- părțile interesate (de exemplu, organizațiile de agricultori și organismele profesionale, asociațiile de protecție a mediului, consumatorii, grupurile interesate de bunăstarea animalelor, alte organizații neguvernamentale interesate – ONG-urile);
- grupurile de reflecție, institutele de cercetare și alte părți;
- părțile interesate și cetățenii au fost, de asemenea, abordați prin intermediul Rețelei europene de dezvoltare rurală (EN RD), care reunește rețele rurale naționale, organizații europene și autorități naționale implicate în programe de dezvoltare rurală. Numeroase rețele naționale au organizat discuții cu părțile interesate din mediul rural în țările lor.

Cu ocazia lansării acestei dezbateri, Comisia a subliniat faptul că PAC trebuie să ia în considerare diversitatea agriculturii UE și diferitele niveluri de competitivitate ale acesteia (global, regional, local) în cele 27 de state membre. De asemenea, Comisia consideră esențială concentrarea asupra viitoarelor provocări din domeniul economic, social și de mediu cu care se va confrunța PAC, precum și asupra inovării, fapt care ar contribui, în consecință, la realizarea obiectivelor Europa 2020 – strategia Uniunii pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii.

Comisia a organizat dezbaterea în jurul a patru întrebări cheie și a invitat participanții să răspundă la fiecare dintre acestea:

- De ce este necesară o politică agricolă comună la nivel european?
- La ce se așteaptă cetățenii din partea agriculturii?
- De ce este necesară o reformă a PAC?
- Ce instrumente sunt necesare pentru viitoarea PAC?

Această dezbatere precede în mod neoficial procedura oficială de consultare care va avea loc până la sfârșitul anului 2010, după prezentarea de către Comisie a comunicării (documentului de politică) privind PAC.

Metodologie

Aceleași patru întrebări au fost adresate tuturor categoriilor de participanți. Participanților EN RD le-au fost adresate trei întrebări suplimentare referitoare la aspecte legate de dezvoltarea rurală. Participanții au fost liberi să răspundă în orice limbă a UE. Părțile interesate, grupurile de reflecție, institutele de cercetare și alte părți au fost invitate să prezinte, odată cu contribuțiile principale, și un rezumat de două pagini în limbile engleză sau franceză. Contribuțiile publicului larg, ale părților interesate, ale grupurilor de reflecție, ale institutelor de cercetare și ale altor părți au fost publicate pe site-ul web creat în acest scop, iar contribuțiile înaintate prin intermediul EN RD au fost publicate pe site-ul web al rețelei:

http://enrd.ec.europa.eu/cap-consultation-process_home_en/en/debate-contributions_en.cfm

A fost angajat un organism independent care să facă o sinteză a contribuțiilor – prezentul raport. Autorii au fost asistați în revizuirea și sintetizarea contribuțiilor de:

- un grup de experți din mai multe state membre, cu experiență și cunoștințe în sectorul agroalimentar și înzestrați cu o gamă variată de competențe lingvistice;
- un grup suplimentar de practicieni din UE capabili să sintetizeze contribuțiile în diferite limbi;
- sprijinul Comisiei Europene pentru traducerea din anumite limbi UE mai puțin răspândite.

Pe măsură ce au fost primite de la publicul larg, contribuțiile au fost sintetizate de unul dintre organismele de mai sus, argumentele esențiale fiind introduse într-un document rezumativ separat pentru fiecare contribuție în parte. Apoi a fost elaborată câte o evaluare pentru fiecare stat membru în parte, în cazul statelor din care au fost trimise mai mult de 50 de răspunsuri. Raportul rezumativ sintetizează aceste documente la nivel individual și național.

Autorii au evaluat și sintetizat documentele și alte contribuții trimise de părțile interesate, grupurile de reflecție, institutele de cercetare și alte părți, cu ajutorul unei matrice de înregistrare a principalelor opinii exprimate. Contribuțiile EN RD au fost analizate într-o manieră similară.

Reacție generală

Invitația de a prezenta comentarii a generat o reacție energică, în special în rândul publicului larg. Cifrele exacte sunt prezentate în anexa I la prezentul raport. Cele mai importante informații sunt:

- 5 473 de contribuții au fost trimise pe site-ul web destinat publicului larg;
- 93 de părți interesate au răspuns la invitația Comisiei de a participa la dezbateri;
- 80 de grupuri de reflecție, institute de cercetare și alte părți și-au prezentat opiniile;
- 22 de contribuții au fost primite din partea rețelelor rurale naționale și 11 din partea unor organizații UE din cadrul EN RD. Rețelele rurale naționale au sintetizat discuțiile cu participanții din rețea.

Amplitudinea reacției a determinat amânarea datei de încheiere a dezbaterii, de la 3 iunie la 11 iunie 2010.

Comisia a extins, de asemenea, invitația adresată inițial doar asociațiilor de părți interesate de la nivelul UE. Comisia a hotărât să accepte și contribuțiile trimise de organizațiile naționale și regionale. Opiniile anumitor grupuri de reflecție, institute de cercetare și alte părți care nu fuseseră abordate la începutul dezbaterii au fost, de asemenea, incluse în procedură.

Trei sferturi dintre contribuțiile publicului larg provin din doar șase țări: Germania, urmată de Polonia, Franța, Letonia, Spania și Austria. Urmează Belgia, Regatul Unit, Irlanda, Italia și Țările de Jos. Cifrele exacte privind numărul și originea contribuțiilor pot fi consultate în anexa la prezentul

raport. Documentele trimise de părțile interesate, grupurile de reflecție, institutele de cercetare și alte părți au fost publicate pe site-ul web.

Avertismente

Prezentul raport este un rezumat al contribuțiilor și nu o analiză a acestora. Există însă anumite aspecte importante de subliniat pentru ca raportul și conținutul acestuia să fie înțelese pe deplin. Principalele aspecte sunt:

Dezbaterea nu s-a desfășurat ca un studiu de piață sau ca un sondaj de opinie publică. Respondenții nu au fost selectați sau abordați pe baza unor criterii științifice sau aleatorii ca fiind reprezentativi pentru o comunitate sau un segment mai larg al populației. Pe site-ul web al Comisiei au fost publicate patru întrebări generale privind PAC. Cei interesați de subiect au fost liberi să-și exprime sau nu opinia.

Prin urmare, procesul a fost condus de către participanți. Numărul mare al respondenților din rândul publicului larg atestă succesul extraordinar înregistrat. Însă unul dintre motivele acestui număr impresionant constă în faptul că, în mai multe țări, grupurile interesate de sectorul agricol și-au mobilizat membrii să ia parte la procedură. Dovezile unei acțiuni concertate sunt evidente, în special în țările cu cel mai mare număr de contribuții – Germania, Polonia, Franța, Letonia, Spania și Austria. Amploarea acestei mobilizări a influențat în mod clar rezultatele generale.

Având în vedere tema dezbaterii, era de așteptat ca agricultorii să dorească să participe în calitate de persoane fizice, chiar dacă organismul profesional de care aparțineau participa la rândul său la dezbateri în calitate de parte interesată. Numărul răspunsurilor primite din partea publicului larg, format în principal participanți care s-au identificat ca agricultori sau ca persoane care au legătură directă cu exploatarea agricolă, a variat între 20% și 40% per stat membru. O altă serie de răspunsuri a sosit din partea unor persoane fizice care nu s-au identificat ca agricultori, dar care au dovedit cunoștințe privind PAC dincolo de nivelul de cunoaștere al majorității oamenilor obișnuiți interesați de subiect. Prin urmare, participanții interesați de agricultură reprezintă un procent semnificativ din respondenții din categoria publicului larg. O altă particularitate a rezultatelor constă în faptul că numărul respondenților de sex masculin depășește numărul respondenților de sex feminin cu un raport de peste 2:1.

De asemenea, este evidentă mobilizarea la scară mai redusă în ceea ce privește contribuțiile persoanelor din cadrul organizațiilor de mediu sau al organizațiilor interesate de bunăstarea animalelor. Cele mai evidente cazuri au fost cele ale simpatizanților pentru bunăstarea animalelor din Germania și Țările de Jos. Unele ONG-uri și-au coordonat acțiunile în afara granițelor.

În anumite cazuri, a fost greu de stabilit dacă o anumită organizație trebuia clasificată drept parte interesată sau grup de reflecție, întrucât acestea sunt extrem de similare. În plus, unele grupuri de reflecție, institute de cercetare și alte părți participante au un interes special (și declarat) pentru agricultură, dezvoltare rurală sau mediu.

În plus, decizia Comisiei de a autoriza participarea organizațiilor naționale și a celor de la nivelul UE a condus uneori la suprapuneri și dublări, unele organizații și persoane figurând de două ori cu aceleași opinii.

Rezultatul net al acestor factori este că interesele agricole au jucat un rol major în cadrul dezbaterii, în rândul publicului larg și al grupurilor de reflecție, al institutelor de cercetare și al altor părți, precum și în rândul părților interesate.

Aceste observații nu aduc atingere succesului incontestabil al dezbaterii sau nivelului record de răspunsuri primite, însă indică faptul că rezultatele exercițiului nu trebuie suprainterpretate.

4. Răspunsurile la întrebarea 1 – „De ce este necesară o politică agricolă comună la nivel european?”

4.1 Prezentare pe grupuri

Observație: în ceea ce privește răspunsurile la fiecare întrebare în parte, au existat diferențe atât între grupuri, cât și în interiorul acestora.

4.1.1 Părți interesate

Organizațiile părților interesate au reflectat bineînțeles pozițiile specifice ale membrilor: agricultori, prelucrători de alimente, activiști pentru protecția mediului, ONG-uri, consumatori etc.. În ciuda diferențelor, a existat totuși un numitor comun.

a/ Poziția generală privind importanța agriculturii în UE/necesitatea unei politici agricole la nivelul UE

Numeroși respondenți au subliniat faptul că un sector agricol prosper este important pentru UE din următoarele motive principale:

- pentru ca toți cetățenii să aibă acces la o aprovizionare sigură și stabilă cu alimente de înaltă calitate, care pot fi consumate în siguranță;
- pentru a garanta că alimentele sunt produse într-o manieră care protejează peisajele, mediul, fauna și flora sălbatică;
- pentru a sprijini comunitățile rurale și locurile de muncă din mediul rural și pentru a asigura activități agricole pe întreg teritoriul UE;
- pentru a asigura un tratament echitabil al agricultorilor din diferitele state membre;
- pentru a soluționa noile provocări: piețele mondiale instabile; criza economică la nivel mondial și preocuparea în legătură cu durabilitatea și schimbările climatice.

Majoritatea părților interesate sunt de părere că piața nu va reuși să îndeplinească aceste obiective de una singură și conchid că politica agricolă comună (PAC) constituie cel mai bun instrument disponibil pentru a realiza toate acestea.

b/ O politică agricolă comună

Majoritatea părților interesate consideră că o politică agricolă comună la nivelul UE este mai recomandabilă decât o serie de politici naționale/regionale sau decât lipsa totală de politici agricole. Mulți, dar nu toți, sunt de părere că unele reforme ale PAC din ultimii ani au îndreptat politica agricolă în direcția cea bună. Reformele au orientat mai mult exploatațiile agricole către piață și au încurajat agricultorii, în calitate de administratori de terenuri, să furnizeze servicii suplimentare, precum și să îmbunătățească securitatea alimentară, calitatea produselor agricole și alte practici, cum ar fi bunăstarea animalelor.

Există un vast consens asupra faptului că o politică comună la nivelul UE este crucială pentru a asigura un mediu de activitate omogen în cadrul UE, garantând condiții echitabile de concurență. Părțile interesate consideră că piața unică a produselor agricole trebuie să rămână principiul director pentru viitor.

Cei mai mulți dintre respondenți sunt în favoarea unei politici agricole la nivelul UE. Există foarte puțini susținători ai unei „renaționalizări” a PAC (care ar permite statelor membre o mai mare flexibilitate în operarea instrumentelor PAC). Într-adevăr, unii consideră că măsurile de flexibilitate și scutirile la nivel național ar trebui limitate la minimum și monitorizate îndeaproape pentru a nu

genera denaturări ale concurenței care ar submina piața unică. Opiniile sunt mai divergente în ceea ce privește introducerea unui element mai semnificativ de cofinanțare națională a măsurilor PAC.

c/   Securitatea alimentară

Există un vast consens asupra faptului că PAC este esențială pentru securitatea alimentară a UE. Modul de exprimare a acestui consens variază însă de la cei care susțin că UE trebuie să fie autosuficientă în ceea ce privește alimentele pe care clima sa îi permite să le producă, până la cei care acceptă că anumite importuri de alimente ar trebui permise (potrivit unora, într-o manieră controlată, de exemplu, prin intermediul contingentelor tarifare). Alții consideră că UE ar trebui să joace un rol de lider în asigurarea securității alimentare la nivel mondial. Opinia potrivit căreia dreptul la hrană este un „drept universal al omului” care trebuie recunoscut și susținut de PAC este susținută de numeroase părți interesate. O parte dintre respondenți, cu precădere din rândul organizațiilor neprofesionale, consideră că UE nu ar trebui să încerce să hrănească țările în curs de dezvoltare, ci mai degrabă să asiste țările respective în hrănirea populațiilor lor.

d/   Furnizarea de bunuri publice

Aceasta este o temă majoră pentru toate categoriile de părți interesate. Importanța acesteia este deja cunoscută și se va accentua în viitoarea PAC. Mulți afirmă că exploatațiile agricole furnizează deja o varietate de bunuri publice. PAC are rolul său, întrucât plățile directe către agricultori și alte măsuri de stimulare îi încurajează pe aceștia să-și desfășoare activitățile agricole în așa fel încât să protejeze mediul, să conserve peisajele și să păstreze curate apa și solul. Alte părți interesate afirmă că agricultorii ar trebui să furnizeze astfel de bunuri în mod normal și să fie răsplătiți doar atunci când depășesc cerințele legale specificate.

e/   Gestionarea resurselor naturale

Toate părțile interesate sunt de părere că politica agricolă – preferabil o PAC la nivelul UE – este esențială pentru a asigura gestionarea corespunzătoare a resurselor naturale și că trebuie abordate principalele provocări de mediu. Aceste provocări includ aspecte legate de schimbările climatice. Sustenabilitatea este cuvântul de ordine pentru viitor.

f/   Produse de calitate

Anumite părți interesate subliniază impactul pozitiv al PAC în încurajarea producției de alimente de calitate superioară. PAC, prin intermediul elementului său de politică în domeniul calității, favorizează conservarea sistemelor de producție, a raselor de animale și a plantelor tradiționale. Numeroși respondenți consideră că UE ar trebui să se asigure că normele privind originea alimentelor sunt explicite și că alimentele sunt prevăzute cu un marcaj vizibil care să indice proveniența și alte caracteristici privind calitatea acestora.

g/   Aprovizionarea lanțului alimentar și furajer al UE

Anumite părți interesate susțin că o politică agricolă comună este necesară drept cadru pentru furnizarea de materii prime suficiente. În lipsa PAC, producția și aprovizionarea pe teritoriul UE ar fi inegale, cu repercusiuni asupra industriei alimentelor și furajelor. Aceste părți interesate doresc un echilibru între materiile prime fiabile produse în UE și capacitatea de a importa materii prime care nu pot fi obținute pe teritoriul UE.

4.1.2 Grupuri de reflecție, institute de cercetare și alte părți

Grupurile de reflecție, institutele de cercetare și alte părți au prezentat o gamă și mai variată de opinii decât părțile interesate. Opoziția față de PAC se manifestă cu precădere în rândul unei minorități din cadrul grupurilor de reflecție, al institutelor de cercetare și al altor părți.

a/ Susținerea agricultorilor/furnizarea de bunuri publice

Unii respondenți sunt de aceeași părere cu părțile interesate, și anume că PAC a înregistrat succese semnificative, îndeplinindu-și obiectivele declarate și obligațiile din tratatele UE. Principalele avantaje menționate sunt: contribuția la securitatea alimentară a UE; menținerea diversității sistemelor agricole pe teritoriul Europei, în special în zonele marginale; furnizarea de bunuri publice sociale și de mediu multiple. Cei care susțin acest punct de vedere consideră că, în lipsa PAC, ar fi greu să li se ceară agricultorilor să continue lupta cu marile provocări viitoare legate de furnizarea de bunuri publice ecologice, de securitatea alimentară și de activitățile rurale. Acești respondenți sunt de părere că, în cazul în care piața nu poate furniza bunuri publice, UE trebuie să intervină pentru a sprijini furnizarea acestora, ca răspuns la cererea publică semnificativă și pentru a se asigura că obiectivele politice colective sunt îndeplinite. Unii adaugă că PAC este o modalitate de creștere a numărului locurilor de muncă în sectorul agricol și în sectoarele conexe.

Pentru alții, PAC nu este „echitabilă din punct de vedere social”, întrucât, în viziunea lor, exploatațiile agricole mai mici și mai sărace nu beneficiază decât puțin de PAC. Câțiva respondenți subliniază că 20% dintre beneficiari primesc aproximativ 80% din ajutorul direct pentru venit. De asemenea, mulți dintre agricultori dețin numeroase active: mașini, clădiri agricole și terenuri proprii.

Potrivit unei alte ipoteze, obiectivele pilonului 1 al PAC nu mai corespund așteptărilor societății și nu mai furnizează o bază legitimă pentru cheltuieli publice într-un sector orientat către piață. Prin urmare, se impune modificarea motivelor care stau la baza politicii, a obiectivelor și a măsurilor sale, pentru a reflecta exigențele sociale privind furnizarea de bunuri publice.

b/ Securitatea alimentară

Câteva grupuri de reflecție, institute de cercetare și alte părți susțin că PAC este necesară pentru a asigura securitatea alimentară în ambele sensuri – hrană suficientă pentru a alimenta populația Europei, dar, de asemenea, hrană sigură.

c/ Să facem față împreună noilor provocări – o politică comună

Unele grupuri de reflecție, institute de cercetare și alte părți împărtășesc opinia părților interesate potrivit căreia este necesară o PAC puternică pentru a face față provocărilor viitoare, care pot fi soluționate doar prin adoptarea unei abordări comune de politică în sectorul agriculturii și în sectorul rural. Sunt oferite argumente suplimentare: o politică comună asigură coerența cu alte politici în vederea îndeplinirii obiectivelor comune, precum și o mai mare eficiență în ceea ce privește cheltuielile și răspunderea.

d/ Sustenabilitate

Unii susțin că gestionarea durabilă a terenurilor este esențială pentru soluționarea provocărilor cu care se confruntă Europa în prezent – adaptarea la schimbările climatice și atenuarea acestora, gestionarea apei, protecția resurselor naturale, conservarea peisajelor, funcționalitatea solului, calitatea aerului, rezistența la inundații și incendii, precum și inversarea tendinței de pierdere a biodiversității.

e/ Patrimoniul cultural

Un număr de grupuri de reflecție, institute de cercetare și alte părți subliniază că toate culturile europene sunt strâns legate de tradițiile agricole. Prin urmare, protejarea agriculturii europene echivalează cu protejarea patrimoniului cultural al Europei.

4.1.3 Publicul larg

Având în vedere numărul semnificativ de răspunsuri primite, publicul larg a furnizat o gamă variată de motive în favoarea sprijinirii politicii agricole comune:

- PAC este singura politică comună a UE. UE trebuie să îmbunătățească modul de funcționare a acesteia. Politica comună joacă un rol important în procesul de integrare europeană;
- deoarece exploatațiile agricole sunt o industrie strategică: Europa trebuie să devină autosuficientă (în timp ce unii consideră că UE trebuie să-și securizeze aprovizionarea, alții pledează pentru autosuficiența deplină). Majoritatea respondenților care au prezentat comentarii pe această temă – și există numeroase comentarii în acest sens – susțin că PAC contribuie la o mai bună securitate alimentară;
- pentru a garanta securitatea alimentară în ceea ce privește atât cantitatea, cât și calitatea (gestionarea calității hranei noastre);
- necesitatea menținerii unor stocuri strategice de alimente a fost menționată în mod specific de câțiva respondenți;
- pentru a asigura tratamentul echitabil al agricultorilor (în cadrul lanțului alimentar – față de alte elemente, cum ar fi comercianții cu amănuntul);
- pentru că UE trebuie să creeze condiții echitabile pentru agricultorii din întreaga Europă;
- PAC este corolarul unei piețe unice/zona economice unice;
- pentru a întreține comunitățile rurale (în special agricultorii, care sunt cei mai în măsură să îngrijească zonele rurale și să protejeze mediul);
- o politică comună este necesară pentru a le oferi venituri agricultorilor din diverse regiuni/sectoare;
- pentru a proteja agricultorii împotriva speculatorilor și pentru a evita dependența de importuri;
- pentru a abilita agricultorii UE să concureze cu produsele importate.

Politica agricolă se bucură de o susținere generalizată. Numeroși respondenți susțin că o politică comună este mai recomandabilă decât „renașionalizarea”. Sunt puțini cei care pledează pentru o mai mare cofinanțare la nivel național, în cadrul pilonului 1 al PAC, dar aparent într-un cadru comun de norme. Numai câțiva dintre respondenți sunt în favoarea abandonării PAC (iar o parte dintre aceștia recunosc că s-ar impune un substitut al PAC).

Susținerea PAC nu se identifică neapărat cu susținerea PAC în structura actuală. Punctele de vedere variază. Un număr considerabil de respondenți pledează pentru încurajarea energică a agriculturii durabile. Pentru o minoritate, reforma PAC ar trebui să pună mai mult accentul pe agricultura ecologică și pe eliminarea din dieta noastră a produselor din carne.

Un număr semnificativ de respondenți din numeroase țări susțin că scopul principal al plăților PAC este de a compensa agricultorii UE pentru costurile mai ridicate de producție, de exemplu, prin intermediul contribuțiilor la sistemul asigurărilor sociale, pentru respectarea standardelor mai înalte ale UE și a cerințelor mai severe din anumite sectoare și scheme salariale. În multe cazuri, aceste costuri nu pot fi acoperite de prețurile pieței. Din acest motiv, este necesară intervenția publică pentru a compensa disfuncționalitățile pieței. Există un vast consens asupra faptului că agricultorii UE suportă costuri suplimentare cu care mulți dintre concurenții din afara UE nu se confruntă, legate de standardele de calitate, respectarea normelor de sănătate și igienă, cerințele privind trasabilitatea și originea produselor, precum și de protecția mediului, conservarea biodiversității, întreținerea peisajelor etc..

Pentru participanții din anumite țări, dar mai ales din Franța, agricultura se află la baza culturii noastre, a economiei, a societății, a alimentației și a mediului nostru. Această opinie reflectă valoarea culturală menționată de anumite grupuri de reflecție, institute de cercetare și alte părți.

4.1.4 Contribuții prin intermediul EN RD

O opinie deosebit de des întâlnită printre contribuțiile EN RD vizează necesitatea unei componente puternice a PAC dedicată dezvoltării rurale, pentru a aborda provocările cu care se confruntă atât agricultura, cât și zonele rurale.

Multe dintre aceste provocări (referitoare la securitatea alimentară și la problemele teritoriale, sociale și de mediu) sunt comune tuturor statelor membre. Există diferențe între contribuțiile părților interesate care reflectă pozițiile membrilor.

Există un vast consens în rândul părților interesate din cadrul ER ND cu privire la importanța protecției mediului (a solului, apei, biodiversității), la gestionarea durabilă a resurselor naturale și la necesitatea de a contribui la atenuarea schimbărilor climatice și la adaptarea la acestea.

În ceea ce privește provocările teritoriale, numeroși respondenți sunt de părere că ar trebui abordate diferențele dintre zonele rurale și cele urbane și că trebuie asigurate sustenabilitatea economică și calitatea vieții în zonele rurale. În numeroase zone rurale, structurile sociale nu sunt rezistente și este important să fie sprijinite comunitățile și economiile locale. Aceasta reprezintă o provocare deosebită pentru zonele izolate și pentru cei care suferă din cauza lipsei de capital uman. Furnizarea de bunuri publice în zonele defavorizate este considerată o problemă gravă.

Cele mai importante provocări care trebuie abordate de comunitățile agricole sunt:

- menținerea veniturilor agricultorilor și a veniturilor din zonele rurale;
- consolidarea poziției economice a agricultorilor în cadrul lanțului alimentar; favorizarea vitalității și a productivității în sectorul agricol și în alte sectoare, în contextul îmbătrânirii populației rurale și agricole.

4.2 *Opiniile publicului larg pe țări și/sau, după caz, regiuni*

Publicul larg din majoritatea statelor membre a exprimat, în general, opiniile menționate mai sus. Participanții din noile state membre sunt convinși de faptul că PAC ar trebui să alinieze nivelurile lor de susținere la cele din vechile state membre ale UE.

5. Răspunsurile la întrebarea 2 – „La ce se așteaptă cetățenii din partea agriculturii?”

5.1 *Prezentare pe grupuri*

5.1.1 **Părți interesate**

a/ În general

Majoritatea părților interesate consideră că cetățenii se așteaptă ca agricultura să îndeplinească următoarele cerințe:

- securitatea aprovizionării cu alimente;
- furnizarea unei game de alimente sigure și sănătoase, la prețuri transparente și convenabile;
- asigurarea utilizării durabile a terenului;
- activități de sprijinire a comunităților și zonelor rurale

b/ Securitatea alimentară

Unii susțin că prioritatea cetățenilor este securitatea alimentară și că, prin urmare, rolul principal al agriculturii ar consta în furnizarea acesteia. În opinia respondenților, agricultorii UE ar trebui, în principal, să hrănească populația Europei și nu să vizeze să devină cei mai importanți importatori/exportatori la nivel mondial. Respondenții susțin că hrana este mult prea importantă pentru ca noi să devenim dependenți de o piață dereglementată. Este necesară o politică agricolă consolidată, care să reglementeze producția și piețele și care să oblige practicile agricole să răspundă provocărilor privind mediul și sănătatea. Unele părți interesate sunt de părere că, în viziunea cetățenilor, obiectivul agriculturii nu ar trebui să fie „hrănirea populației mondiale”, ci să asigure aprovizionarea Europei cu alimente, astfel cum se stipulează în tratatele UE.

c/ Mediu

După părerea multor părți interesate, cetățenii doresc ca agricultura UE să respecte mediul, să-și diminueze impactul asupra încălzirii globale, să protejeze biodiversitatea și să gestioneze cu atenție resursele de apă. Mulți consideră că exploatațiile agricole durabile de tip familial generează o gamă largă de avantaje, fiind apreciate de cetățenii europeni pentru acest lucru.

d/ Țări în curs de dezvoltare

Un procent semnificativ al părților interesate consideră că politica agricolă la nivel european nu trebuie să dăuneze economiilor agricole ale țărilor în curs de dezvoltare. Acestea adaugă pe deasupra că UE și țările terțe trebuie să beneficieze de dreptul de a se apăra împotriva importurilor la prețuri prea scăzute. Unii respondenți adaugă că este mai recomandabil ca UE să asiste țările mai sărace din afara UE în hrănirea populațiilor lor, decât să exporte alimente către acestea.

e/ Bunăstarea animalelor

Un număr de părți interesate consideră că standardele stricte privind protecția animalelor de fermă sunt o prioritate pe agenda cetățenilor și consumatorilor europeni și că acestea ar trebui considerate o măsură importantă de stimulare a activităților agricole și a reformei PAC. Părțile interesate menționează două sondaje Eurobarometru din 2005 și 2007, care au arătat că cetățenii UE acordă o atenție deosebită protecției animalelor de fermă. Cu toate acestea, pentru cea mai mare parte a părților interesate, chestiunea nu a suscitat o atenție deosebită.

f/ Locuri de muncă

Potrivit majorității părților interesate, cetățenii doresc ca exploatațiile agricole să salvgardeze și să sporească numărul locurilor de muncă în zonele rurale și să inverseze tendința de dispariție a fermelor – precum și să încurajeze nou-veniții în sectorul agriculturii, în special generația tânără.

5.1.2 Grupuri de reflecție, institute de cercetare și alte părți

Cu mici variații, aproape toate grupurile de reflecție, institutele de cercetare și alte părți converg spre o serie de percepții privind agricultura europeană și PAC, pe care le atribuie cetățenilor UE. În viziunea acestora, publicul larg se așteaptă ca agricultura să furnizeze:

- securitate alimentară și venituri echitabile pentru agricultori;
- gestionarea și protecția mediului;
- dezvoltarea echilibrată a zonelor rurale;
- furnizarea de bunuri publice de către agricultori;
- o contribuție la atenuarea schimbărilor climatice.

Există însă diferențe între grupurile de reflecție, institutele de cercetare și alte părți cu privire la modul de obținere a acestor rezultate, un procent al respondenților punând la îndoială capacitatea modelului actual al PAC de a îndeplini aceste cerințe.

a/ Securitatea alimentară

Potrivit grupurilor de reflecție, institutelor de cercetare și altor părți, societatea așteaptă de la agricultură: surse sigure de aprovizionare cu alimente, precum și alimente sănătoase, care să reflecte diversitatea teritoriilor Europei.

b/ Sustenabilitatea mediului

Potrivit respondenților, cetățenii europeni doresc ca agricultorii să gestioneze terenul și alte resurse naturale astfel încât să furnizeze bunuri și servicii publice sociale și de mediu de înaltă calitate, cum ar fi apa, biodiversitatea, sechestrarea carbonului, prevenirea incendiilor și a inundațiilor, peisaje pitorești în scopuri de recreere și reședință, comunități rurale puternice etc.. Respondenții consideră că multe dintre aceste bunuri și servicii (care nu se referă doar la producția de alimente) sunt amenințate de abandonarea exploatațiilor agricole și a sistemelor agrosilvice și silvice.

c/ Calitatea alimentelor

Există un vast consens asupra faptului că cetățenii doresc produse alimentare de înaltă calitate la prețuri rezonabile. De cele mai multe ori, nu sunt aduse argumente subsidiare, iar conceptul de „calitate” nu este definit. Alții susțin că și agricultorii trebuie să se bucure de prețuri echitabile pentru produsele alimentare.

d/ Patrimoniu și stil de viață

Anumite grupuri de reflecție, institute de cercetare și alte părți aduc în discuție importanța pe care cetățenii o acordă valorilor de bază, cum ar fi: o familie consolidată; tradiții locale diverse; comunități rurale creative și dinamice; un mediu sustenabil la nivel local. Furnizarea de alimente naturale, sănătoase și de înaltă calitate este menționată ca fiind un răspuns la exigențele cetățenilor. Toți acești factori, împreună, favorizează comunitățile locale sustenabile care sunt autoregenerative.

5.1.3 Publicul larg

Au fost făcute numeroase declarații energice pe următoarele teme:

- securitatea alimentară, siguranța alimentară și calitatea alimentelor: numeroși respondenți aduc în discuție acest aspect – toți doresc alimente mai sigure; de asemenea, unii susțin că alimentele ar trebui să aibă prețuri mai convenabile, adică mai reduse. Alții doresc prețuri echitabile (sau rezonabile) ale alimentelor sau ca agricultorii să primească prețuri echitabile pentru produsele furnizate. Opiniile sunt împărțite cu privire la disponibilitatea consumatorilor de a plăti, în consecință, prețuri mai mari la alimente;

- cetățenii doresc alimente diverse, autentice, de înaltă calitate, produse la nivel local/regional;
- au fost adesea menționate alimentele produse prin procedee sustenabile, care conservă biodiversitatea și întrețin peisajele;
- grija pentru mediu și soluționarea provocărilor de mediu - au fost prezentate multe argumente diferite și specifice pe această temă; numeroși respondenți doresc exploatații agricole mai sensibile din punct de vedere ecologic și o politică agricolă care să le promoveze;
- alimentele trebuie să fie sănătoase, naturale (mulți precizează că aceasta înseamnă să nu se utilizeze organisme modificate genetic sau pesticide), produse în condiții ecologice (în ceea ce privește calitatea apei, a solului și a aerului) și trasabile;
- agricultorii joacă un rol tot mai important în producerea energiei regenerabile și în atenuarea schimbărilor climatice;
- salvagardarea prosperității zonelor rurale prin susținerea agricultorilor și a locurilor de muncă. Majoritatea celor care au făcut comentarii pe această temă consideră că agricultorii stau la baza prosperității rurale. De exemplu, „locuri de muncă în zonele rurale” și „comunități rurale dinamice” sunt expresii des întâlnite, la fel ca și „modelul european” al exploatațiilor agricole de tip familial;
- mulți susțin că alimentele importate trebuie să îndeplinească standardele înalte ale UE (sau că agricultura UE trebuie protejată împotriva concurenței nelocale din țările terțe);
- conservarea exploatațiilor agricole pastorale din zonele montane și sentimentul că acest lucru nu este realizat în mod adecvat în prezent este o temă recurentă, alături de necesitatea de a conserva peisajele pentru turismul din mediul rural;
- un număr de respondenți pun accentul pe calitate, mai degrabă decât pe cantitate, și pe un raport echitabil preț-calitate;
- un alt grup dorește o etichetare mai completă/vizibilă, în special pentru a sublinia originea regională sau agricultura ecologică.
- mulți dintre respondenți sunt îngrijorați că PAC continuă să rămână sursa surplusurilor, în detrimentul țărilor în curs de dezvoltare;
- numai câteva contribuții aduc în discuție aspectele legate de etică și de comerțul echitabil.

Din răspunsurile primite rezultă în mod clar că așteptările diferă de la un cetățean la altul! În timp ce mulți susțin că nevoile florei și faunei sălbatice, accesul public sau atractivitatea vizuală sunt vitale, alții sunt de părere că hrănirea populației rămâne, în cele din urmă, cea mai importantă cerință. Numeroși respondenți pledează pentru o politică holistică, care integrează exploatațiile agricole, conservarea mediului și a peisajelor, schimbările climatice, biodiversitatea și protecția resurselor naturale, adică o abordare „multifuncțională”.

5.1.4 Contribuții prin intermediul EN RD

Un număr semnificativ de părți interesate din cadrul EN RD sunt de părere că producția de alimente sustenabile trebuie menținută în Europa pe baza:

- îmbunătățirii poziției agricultorilor în cadrul lanțului alimentar;
- securității și calității alimentelor la prețuri convenabile;
- unei mai bune conexiuni la nivel local și regional între producători și consumatori (sistemele alimentare locale);

- conservării diversității sistemelor agricole de producție și a structurilor agricole, inclusiv a exploatațiilor agricole mici și defavorizate;
- unei mai mari susțineri a producției ecologice;
- necesității de a atrage persoane noi și de a reîntineri agricultura și întreaga economie rurală, fără a pierde din vedere provocarea demografică cu care se confruntă UE, aceea de a asigura viabilitatea generațiilor viitoare.

Multe dintre părțile interesate consideră că contribuția agriculturii europene la bunurile publice trebuie recunoscută și răsplătită în special pentru:

- conservarea resurselor naturale și protecția ecosistemelor (securitatea de mediu);
- atenuarea schimbărilor climatice și adaptarea la acestea;
- contribuția la vitalitatea rurală în zonele care depind foarte mult de agricultură;
- conservarea peisajelor culturale și a patrimoniului rural cu valoare estetică, culturală sau istorică;
- diversificarea producției de energie electrică și producția de energie din surse regenerabile.

Este recunoscută, de asemenea, contribuția sectorului silvic la aceste bunuri publice.

Potrivit majorității părților interesate din cadrul EN RD, printre punctele tari și punctele slabe ale zonelor rurale trebuie recunoscute în special:

- exodul rural din numeroase state membre;
- dependența de zonele urbane vecine în ceea ce privește dezvoltarea locală și necesitatea implicată de consolidare a legăturilor între zonele urbane și zonele rurale.

5.2 *Prezentare pe țări și/sau, după caz, regiuni*

Publicul larg a pledat în general pentru acordarea unei atenții deosebite exploatațiilor agricole din regiunile muntoase sau defavorizate. În Germania, a existat o acțiune concertată a susținătorilor drepturilor animalelor, care au furnizat mai mult de 15% din toate răspunsurile germane (peste 150), trimise, în principal, în două etape distincte. Aproape jumătate dintre acestea pot fi considerate contribuții „pe o singură temă”. Un mai bun tratament aplicat animalelor este solicitat de asemenea în contribuțiile trimise de Țările de Jos și Austria. Aceeași chestiune a fost menționată regulat de grupuri mai restrânse din alte țări, însă în contextul general al schimbărilor dorite.

Contribuțiile împotriva utilizării de organisme modificate genetic sau pesticide au avut un caracter mai uniform pe teritoriul UE. Au existat unele voci, în special în Franța, care au pledat pentru o dezbatere mai puțin ideologică în ceea ce privește organismele modificate genetic.

6. Răspunsurile la întrebarea 3 – „De ce este necesară o reformă a PAC?”

6.1 *Prezentare pe grupuri*

6.1.1 **Părți interesate**

a/ În general

Potrivit părților interesate, noile provocări cu care se confruntă UE și care pe viitor pot deveni și mai pregnante reprezintă principalul motiv pentru reforma PAC, de exemplu:

- instabilitatea/volatilitatea tot mai mare a prețurilor la materiile prime agricole;
- cererea crescândă la nivel mondial (tendința generală spre o deschidere tot mai mare a piețelor mondiale);
- importanța sporită acordată aspectelor necomerciale, precum mediul, standardele de calitate și sănătate, sustenabilitatea;
- efectele schimbărilor climatice;
- așteptările mai mari ale consumatorilor.

Cele mai multe organizații de agricultori nu văd o ulterioară reformare a PAC drept o necesitate imperativă. Acestea consideră, în schimb, că este necesară o politică agricolă „mai puternică”, de exemplu în ceea ce privește banii cheltuiți în cadrul pilonului 1. (Numeroase voci solicită eliminarea mecanismului de modulare).

b/ Coerența dintre politicile UE

Părțile interesate consideră că viitoarea PAC ar trebui să abordeze o parte din, însă nu toate, cerințele privind sprijinirea sectorului agricol. Tot mai multe alte politici afectează activitățile agricole și aprovizionarea cu materii prime. Potrivit respondenților, este necesară o coerență absolută între politicile care stimulează furnizarea de alimente, inclusiv securitatea alimentară, noile tehnologii, comerțul, dezvoltarea, mediul, formarea agricultorilor, bunăstarea animalelor, politicile sociale și de protecție a consumatorilor.

c/ Inegalitățile dintre statele membre privind plățile de sprijin

Un număr semnificativ de părți interesate doresc o distribuție mai echilibrată a sumelor de sprijin între agricultori, atât în interiorul statelor membre, cât și între acestea.

d/ Sustenabilitatea ecologică

Unii participanți susțin că agricultura UE necesită un set de politici mai bine coordonate, care să reglementeze exploatarea agricolă, alimentele, mediul și dezvoltarea rurală legată de sectorul agricol, cu accent sporit pe producția sensibilă din punct de vedere ecologic. ONG-urile de mediu susțin că bugetul PAC sprijină, atât în mod direct, cât și indirect, forme nedurabile de agricultură care dăunează atât florei și faunei sălbatice, cât și bazei de resurse naturale de care depinde securitatea alimentară pe termen lung.

Alții consideră că sporirea eficienței agriculturii reprezintă cea mai eficientă și mai ecologică modalitate de soluționare a provocărilor legate de sustenabilitate și că sistemele moderne de producție au înregistrat un progres semnificativ în ceea ce privește reducerea impactului asupra mediului.

e/ Condițiile de muncă/modernizarea

Anumite ONG-uri atrag atenția asupra unui aparent paradox al PAC. Acestea spun că, pe de o parte, PAC perpetuează o formă tradițională de agricultură, care este ineficientă și al cărei viitor pe termen

lung este în cele din urmă amenințat, dar, pe de altă parte, PAC actuală favorizează dependența excesivă de piață, ceea ce conduce la abandonarea/preluarea exploatațiilor agricole mai mici și mai puțin eficiente.

f/ Dependența de piață

Părerile părților interesate sunt împărțite cu privire la acest subiect. O parte dintre acestea doresc ca PAC să furnizeze în continuare un element puternic de reglementare a pieței, cu plata ajutoarelor directe drept ajutor de bază pentru venit. Anumite organizații din acest grup doresc reîntoarcerea la nivelurile precedente de sprijinire a prețurilor, prin intermediul organizării comune a piețelor (OCP), unele adăugând că ar trebui păstrate unele plăți decuplate. Pentru altele, în schimb, este important ca agricultorii să își câștige existența în principal din prețurile pieței, reglementările fiind utilizate ca plasă de siguranță pentru a face față volatilității prețurilor. Alții consideră că banii publici nu trebuie utilizați pentru a sprijini produsele ieftine, de proastă calitate, ci doar pentru a răsplăti agricultorii pentru furnizarea de bunuri publice.

g/ Funcționarea lanțului alimentar

Numeroase părți interesate au identificat probleme referitoare la funcționarea lanțului de aprovizionare cu alimente, în special dezechilibre de putere în diverse puncte ale acestuia.

h/ Punerea în aplicare necorespunzătoare a PAC

Numeroase părți interesate care reprezintă agricultorii și organizațiile de agricultori menționează punerea în aplicare necorespunzătoare a normelor PAC, deși acesta nu este considerat drept un motiv fundamental pentru reformele viitoare. Părțile interesate solicită o monitorizare și un sistem de control mai bune.

6.1.2 Grupuri de reflecție, institute de cercetare și alte părți

a/ Sustenabilitatea ecologică și alte bunuri publice

În opinia multora, PAC trebuie să-și redirecționeze cheltuielile pentru a viza acele zone, sisteme și practici care furnizează bunuri publice. Aceasta implică schimbări cu privire la criteriile de alocare pentru distribuția bugetului între statele membre și la criteriile de eligibilitate pentru plățile de sprijin, având ca rezultat o redistribuție fundamentală a sprijinului. În opinia altor grupuri de reflecție, PAC a înregistrat rezultate nesatisfăcătoare în materie de mediu. Doar o mică fracțiune din bugetul său este cheltuit pentru plăți de agromediu eficiente, în timp ce practicile agricole cu un impact negativ asupra mediului, cum ar fi drenarea zonelor umede și irigarea necorespunzătoare, pot fi subvenționate. În plus, mulți sunt de părere că până și ceea ce funcționează în prezent, deasupra solului și în interiorul acestuia, poate să nu mai fie sustenabil peste 20 sau 50 de ani, din cauza – *inter alia* – a schimbărilor climatice.

b/ Eficiența economică

Grupurile de reflecție, institutele de cercetare și alte părți care se axează pe problemele economice mai ample susțin că PAC irosește resurse care, dacă ar fi utilizate mai inteligent, ar convinge cetățenii europeni de avantajele integrării. Acești respondenți consideră că PAC denaturează procesul de luare a deciziilor cu privire la cheltuielile și finanțarea bugetului UE. Aceștia solicită instrumente mai precise. Unii consideră prioritară stabilirea perspectivelor pe termen lung, care ar oferi agriculturilor previzibilitatea necesară pentru proiectele de investiții. Aceștia detectează o oboseală generală privind reforma, în urma schimbărilor care au avut loc în ultimii 20 de ani. Alții adaugă că se impune o mai mare simplificare și transparență a PAC.

c/ Gestionarea pieței

Spre deosebire de economiștii menționați mai sus, anumite grupuri de reflecție, institute de cercetare și alte părți înclină să fie de acord cu anumite părți interesate și susțin că trebuie acordată o mai mare atenție gestionării piețelor agricole. Potrivit acestor respondenți, conceptul de comerț

liber nu a avut succes în ceea ce privește aprovizionarea cu alimente și agricultura, iar „piața liberă” nu poate garanta suficientă hrană pentru populația mondială sau îndeplinirea tuturor obiectivelor legate de agricultură („economia agricultorilor nu este aceeași cu economia părților interesate” este un citat care ilustrează acest punct de vedere).

d/ Concurența la nivel mondial

Anumite grupuri de reflecție, institute de cercetare și alte părți sunt de părere că respectarea normelor de mediu, de securitate alimentară și de bunăstare a animalelor de către agricultorii UE le creează acestora un dezavantaj concurențial față de agricultorii din țările terțe care nu trebuie să îndeplinească aceste cerințe. În opinia respectivelor grupuri de reflecție, institute de cercetare și alte părți, acest dezavantaj concurențial justifică o anumită protecție vamală și/sau plăți directe, care constituie *de facto* o formă de plată pentru bunurile publice pe care cetățenii le solicită din partea agricultorilor. Acestea consideră că cei care furnizează în prezent bunuri publice nu sunt compensați corespunzător pentru serviciile prestate. Un alt aspect important pentru anumite grupuri de reflecție, institute de cercetare și alte părți vizează stabilirea unor condiții de comerț echitabil pe piața internațională a alimentelor.

e/ Impactul PAC asupra țărilor în curs de dezvoltare

Anumite grupuri de reflecție, institute de cercetare și alte părți consideră că PAC subminează securitatea alimentară și lupta împotriva sărăciei la nivel mondial. Tarifele și subvențiile la export ale Europei, în special, scad prețurile la alimente la nivel mondial. Acest lucru afectează negativ agricultorii și diminuează salariile pentru lucrătorii mai puțin calificați din țările în curs de dezvoltare. Bani UE ar putea fi în schimb cheltuiți pentru cercetarea și dezvoltarea agriculturii, adaptate la nevoile țărilor în curs de dezvoltare.

f/ Echitate

Există opinii potrivit cărora exploatațiile agricole mici și mijlocii ar trebui să aibă prioritate în cadrul unei reforme PAC, împreună cu agricultorii din zonele defavorizate.

6.1.3 Publicul larg

Există numeroase motive pentru reformarea PAC, exprimate de voci din toate regiunile UE. Unele dintre acestea nu precizează în ce măsură reformele anterioare au avut sau nu un anumit grad de succes. Alții par mulțumiți de sistemul actual de sprijinire a pieței și plăți directe și nu doresc reforme suplimentare. Mai sunt și cei care doresc schimbarea, însă prin evoluție, nu revoluție.

În ceea ce privește argumentele în favoarea reformei, cetățenii doresc ca PAC:

La nivel operațional

- să consolideze securitatea alimentară;
- să garanteze un anumit nivel de venit pentru agricultori și să contracareze influența întreprinderilor multinaționale;
- să limiteze influența speculatorilor asupra prețurilor produselor agricole de bază;
- să ia măsuri la frontierele externe ale UE pentru a proteja alimentele produse la standarde UE înalte împotriva importurilor neconforme. Unii și-au exprimat îngrijorarea în legătură cu excedentele de producție care afectează economiile în curs de dezvoltare;
- să revină la forma/obiectivele inițiale (idee susținută de anumiți respondenți);
- să împartă mai echitabil ajutoarele între statele membre și în interiorul acestora (există numeroase sugestii privind necesitatea abandonării punctului istoric de referință pentru plata unică pe exploatație);
- să încetinească exodul rural;

- să facă exploatațiile agricole din Europa mai competitive;
- să sprijine exploatațiile agricole mici/de tip familial și artizanii;
- să încurajeze producția de alimente ecologice/o agricultură mai extensivă;
- să stabilească un nou contract între agricultori și societate, să garanteze veniturile agricole în schimbul serviciilor furnizate în favoarea comunităților locale;
- să încurajeze producția de produse nealimentare noi;
- să uniformizeze standardele (înalte) de pe teritoriul UE, cu niveluri uniforme de control și conformitate (respondenții din anumite state membre consideră că agricultorii din statele respective trebuie să îndeplinească standarde mai înalte decât în alte țări ale UE).

La nivel de punere în aplicare

- să fie simplificată, în special în ceea ce privește administrarea sa zilnică și povara birocratică greu de gestionat de către micile exploatații agricole. Potrivit opiniilor consecvente ale publicului larg, „omul de rând” o duce cel mai rău în cadrul PAC;
- să fie supusă unor controale mai stricte, pentru a se monitoriza punerea în aplicare a normelor și standardelor PAC (solicitarea unora dintre respondenți);
- să gestioneze mai eficient banii. Anumiți respondenți susțin că PAC actuală gestionează defectuos resursele financiare, întrucât majoritatea plăților (Pilonul 1) nu vizează obiective clare;
- să fie mai transparentă;
- să împiedice agricultorii să mai vâneze plățile de sprijin în loc să desfășoare activități agricole corespunzătoare (un respondent belgian i-a numit „vânători de recompense”).

Deși nu au fost invitați să comenteze pe marginea costurilor PAC, unii respondenți au făcut acest lucru. A fost furnizată o gamă largă de opinii, cei mai mulți dintre respondenți susținând că bugetul trebuie menținut la nivelurile actuale sau chiar mărit. Mulți erau conștienți de faptul că PAC va trebui să intre într-o competiție dură pentru a obține bani din bugetul UE în perioada financiară de după 2013. Unii respondenți din noile state membre doreau mai multe fonduri pentru agricultură și dezvoltare rurală în țările lor, pentru a compensa diferența dintre acestea și restul UE.

Un număr redus de respondenți au solicitat pe viitor reducerea bugetului PAC cu 50% sau mai mult sau eliminarea subvențiilor de piață și a plăților directe, pentru a redirecționa PAC exclusiv către plata pentru furnizarea de bunuri și servicii publice.

Un număr și mai redus de respondenți doreau abandonarea PAC. A existat un vast consens asupra faptului că, din diverse motive, o politică agricolă la nivelul UE este vitală și că reîntoarcerea la abordările politice naționale/regionale ar fi dăunătoare.

6.1.4 Contribuții prin intermediul EN RD

Numeroși respondenți solicită îmbunătățirea, însă nu și reformarea radicală a PAC. Motivele invocate de părțile interesate din cadrul EN RD au legătură cu:

- necesitatea redirecționării cheltuielilor către furnizarea de bunuri publice;
- necesitatea recunoașterii altor bunuri publice care nu au legătură cu mediul (sustenabilitatea socială, peisajele, patrimoniul și cultura);
- schimbările climatice;

- exigențele mai mari ale consumatorilor;
- reducerea birocrăției excesive și înlesnirea accesului pentru beneficiari;
- coordonarea insuficientă cu alte politici ale UE în ceea ce privește zonele rurale;
- guvernanta defectuoasă (lipsa transparenței și a implicării cetățenilor).

6.2   *Prezentare pe țări și/sau, după caz, regiuni*

Opinia potrivit căreia plățile directe către agricultori sunt împărțite neechitabil între țările UE predomină în noile state membre, respondenții din aceste țări, în special din Polonia, solicitând energic abandonarea referințelor istorice pentru plățile directe. Cu toate acestea, opinia este susținută deopotrivă în UE-15 și în rândul părților interesate (în special cele care reprezintă micile exploatații agricole, precum și ONG-urile), care pun la îndoială baza plăților directe în general.

Argumentele în favoarea agriculturii ecologice sunt răspândite uniform în țările UE, cu excepția Austriei și a Germaniei, o serie de contribuții similare sosite din aceste două țări spre sfârșitul perioadei alocate dezbaterii indicând o acțiune concertată cu privire la acest aspect. Respondenții din noile state membre și-au exprimat adesea sprijinul pentru agricultura ecologică.

7. Răspunsurile la întrebarea 4 – „Ce instrumente sunt necesare pentru viitoarea PAC?”

7.1 *Prezentare pe grupuri*

Toate cele trei grupuri participante au sugerat numeroase instrumente pentru viitoarea PAC. Mulți au considerat că ar trebui păstrată structura de bază a PAC, cu modificări necesare și uneori semnificative. Alții sunt în favoarea schimbărilor radicale. Anumiți respondenți chiar ar inversa procesul de reformă a PAC din ultimii 20 de ani.

7.1.1 **Părți interesate**

a/ În general

Privite în ansamblu, contribuțiile părților interesate prezintă o gamă variată de instrumente posibile. Cuvântul de ordine este evoluție, nu revoluție.

b/ Sustenabilitatea ecologică

Majoritatea părților interesate de mediu (și nu numai acestea) susțin redirectionarea fundamentală a politicii agricole. Unii au stabilit structuri detaliate de politică alternativă care implică modificări ale structurii pe doi piloni a PAC, schimbări care vizează cu precădere pe ajutorul direct acordat agricultorilor (în schimbul furnizării de bunuri și servicii de mediu specifice). Statele membre s-ar bucura de o mai mare flexibilitate în ceea ce privește definirea și punerea în aplicare a acestor măsuri, însă în limitele orientărilor UE și doar cu aprobarea Comisiei. Sugestiile includ, de asemenea, instrumente financiare noi pentru a completa bugetul PAC. Succesul măsurilor adoptate ar trebui evaluat periodic. Există o mare susținere în ceea ce privește agricultura de mare valoare naturală, întreținerea pășunilor și creșterea animalelor în general.

Alte părți interesate doresc relaționarea PAC cu Obiectivele de dezvoltare ale mileniului, pentru a elimina, între altele, foamea la nivel mondial, pentru a reduce emisiile de gaze cu efect de seră, a conserva biodiversitatea, a menține ecosistemele funcționale, a îmbunătăți rezervele de apă până în 2015, a îmbunătăți bunăstarea animalelor și a menține locurile de muncă în Europa. Mulți susțin că noile exigențe ale societății, precum protecția climei, trebuie integrate în totalitate în cadrul PAC.

După părerea unora, o altă modalitate de implicare mai activă a cetățenilor în cadrul procesului PAC ar consta în punerea obiectivelor de interes public la baza priorităților politice privind PAC după 2013.

c/ Dezvoltarea rurală

Un număr considerabil de comentarii privind dezvoltarea rurală vizează în special necesitatea unei mai bune coordonări între diversele programe și fonduri ale UE care vizează regiunile rurale, inclusiv educația, sănătatea, serviciile sociale, transportul etc. (de exemplu, Fondul european de dezvoltare regională, Fondul de coeziune, Fondul social european). Unii doresc o separare clară a celor doi piloni. Câțiva respondenți propun un al treilea pilon, nou, pentru dezvoltarea rurală neagrícola.

d/ Investiții/nou tehnologii

Un mare număr de respondenți doresc ca PAC după 2013 să susțină utilizarea crescândă a tehnologiilor moderne în agricultură (de exemplu, cercetare și dezvoltare, dezvoltarea infrastructurii și transferul de cunoștințe către agricultori). Investițiile ar putea viza îmbunătățirea bunelor practici agricole, eficiența resurselor, randamente mai bune și chiar o siguranță mai mare, calitatea și performanța ecologică a materiilor prime agricole.

e/ Tinerii agricultori/nou-veniții

Unele părți interesate consideră că sunt necesare anumite măsuri specifice de promovare a transferului de exploatații, în special în ceea ce-i privește pe nou-veniții în sectorul agricol.

f/ Plățile directe către agricultori

i. Principiu

Nu este aproape deloc contrazisă opinia potrivit căreia plățile directe din PAC actuală sunt, în principiu, justificate (în special dacă se are în vedere nivelul actual scăzut al veniturilor agricole medii). Plățile directe sunt considerate o măsură de sprijinire a veniturilor, fiind vitale pentru competitivitatea exploatațiilor agricole ale UE și ar trebui să rămână un element esențial.

ii. Detalii

Opiniile diferă atunci vine vorba de modalitatea de calcul a ajutoarelor directe. Mulți susțin că, pe viitor, acestea ar trebui să se adreseze agricultorilor activi, cu normă întreagă sau cu jumătate de normă, și mai puțin proprietarilor de terenuri care nu desfășoară activități agricole. Alții sunt de părere că, pentru a asigura un tratament corect și echitabil al agricultorilor de pe întreg teritoriul UE, trebuie să se ia în calcul stabilirea plăților directe pe baza unor criterii obiective comune, cum ar fi numărul locurilor de muncă pentru fiecare exploatație în parte. Aceste criterii trebuie să ofere statelor membre posibilitatea de a lua în considerare condițiile diferite existente pe interiorul acestora și de a respecta necesitatea evitării unui sistem de plăți complex și împovăraător.

Alții susțin plățile în rate fixe (în general per hectar) în toate cele 27 de state membre ale UE. Unele organizații contestă însă această opinie. Cu toate acestea, după părerea majorității părților interesate, baza istorică a plăților a devenit redundantă și trebuie revizuită.

Unii sunt de părere că ar trebui totuși păstrat un element al plăților cuplate. Alții susțin contrariul sau nu se pronunță.

Există și părți interesate care doresc limitarea sprijinului PAC care poate fi plătit agricultorilor pe parcursul unui an. Alții doresc limite de plată per hectar, per unitate de lucru sau per exploatație.

Există un larg consens în favoarea continuării plăților către agricultorii din zonele defavorizate, deși forma acestora variază.

g/ Cei doi piloni ai PAC

Numeroase părți interesate susțin structura pe doi piloni a PAC, considerând că arhitectura actuală pe doi piloni a PAC este una logică. Cu toate acestea, trebuie abordată finanțarea celor doi piloni, în special în ceea ce-l privește pe cel de-al doilea pilon. Modularea nu este o metodă populară și, în viziunea majorității părților interesate, trebuie eliminată și înlocuită cu o alocare permanentă de fonduri adecvată pentru ambii piloni. Unii propun chiar crearea unui al treilea pilon. Alții nu s-au hotărât încă dacă structura pe piloni ar trebui păstrată sau nu.

h/ Tratatamentul echitabil

Unele părți interesate doresc ca toate statele membre să primească un tratament echitabil în temeiul PAC. Este criticat din nou statutul „de rang secund” al agricultorilor din noile state membre.

i/ Susținerea pieței

Unii susțin că trebuie păstrat un element puternic de susținere a pieței (de exemplu, achiziționarea de intervenție și subvențiile la export). Alții sunt de părere că piața trebuie dereglementată în întregime (dar treptat). Majoritatea celor care au adus în discuție susținerea pieței au adoptat o viziune mai integratoare, afirmând că mecanismele de susținere sunt necesare în calitate de plasă de

siguranță, care încorporează mecanismele privind clima și dezastrea naturale. Pentru unii, plasa de siguranță poate lua, de asemenea, forma unui sistem de asigurări sau a unui fond de rezervă.

Unii respondenți consideră că piețele la termen mai eficiente în cadrul UE, gestionate de participanți și nu de funcționarii guvernamentali, ar putea constitui un instrument cheie pentru gestionarea volatilității prețurilor. În opinia multora, PAC trebuie să fie capabilă să abordeze volatilitatea extremă a prețurilor fără a pierde din vedere orientarea către piață. În consecință, instrumentele PAC trebuie să acționeze ca plasă de siguranță.

j/ Stabilitatea prețurilor

Majoritatea părților interesate susțin că instrumentele de gestionare a pieței sunt esențiale pentru controlul fluctuațiilor extreme ale prețurilor. Situația poate impune constituirea unor stocuri de siguranță de produse de bază și noi mecanisme de facilitare a importurilor de materii prime. Anumite organisme sunt de părere că Comisia ar trebui să păstreze măcar instrumentele de gestionare a crizelor, cum ar fi plasele de siguranță sau salvagărdările care ar putea fi declanșate fără a fi necesară reinstituirea unor acte legislative complexe.

k/ Promovare

Există un larg consens în ceea ce privește stimularea rolului PAC de susținere a promovării reputației produselor agroalimentare europene, atât în cadrul UE, cât și în țările terțe. Părțile interesate solicită o revizuire fundamentală a practicilor actuale de promovare la nivelul UE.

l/ Drepturile lucrătorilor din sectorul agricol

Se solicită instituirea unui Observator european al locurilor de muncă în cadrul Comitetului de dialog social sectorial pentru agricultură, precum și adoptarea unor măsuri privind formarea profesională de bază și aprofundată a lucrătorilor, ceea ce ar permite PAC să-și îndeplinească mai bine obiectivele.

m/ Problemele privind lanțul de aprovizionare

Anumite părți interesate susțin că există în prezent un dezechilibru semnificativ între puterea de negociere a principalilor comercianți cu amănuntul și restul lanțului agroalimentar. Se propune o gamă variată de soluții posibile, de exemplu eliminarea monopolurilor, derogarea de la normele de concurență ale UE și asigurarea diversității în ceea ce privește vânzarea cu amănuntul a alimentelor; asigurarea sensibilizării consumatorilor și a abilității acestora de a alege alimente sănătoase, sustenabile și de calitate, inclusiv cu ajutorul unei noi etichetări a produselor alimentare.

n/ Autosuficiența din punctul de vedere al materiilor prime

Mai multe organizații doresc adoptarea unor măsuri de încurajare a producției de proteine vegetale (pentru furaje) în vederea reducerii dependenței UE de sistemele de producție a proteinelor din țările terțe. Unii consideră necesară menținerea unor stocuri suficiente de alimente la nivel regional și subregional. Aceste stocuri ar putea fi supravegheate de guverne cu participarea tuturor părților implicate.

o/ Implicarea cetățenilor

Numeroși respondenți solicită o mai mare implicare a cetățenilor în elaborarea politicii agricole. Alții susțin o angajare mai activă a comunităților locale și a părților interesate în cadrul procesului. Rețelele grupurilor de acțiune locală LEADER reprezintă o variantă de dialog susținută de câteva părți interesate.

7.1.2 Grupuri de reflecție, institute de cercetare și alte părți

a/ În general

Grupurile de cercetare, institutele de cercetare și alte părți au propus diferite modele pentru

viitoarea PAC. La un capăt al serie de propuneri se află eliminarea treptată a primului pilon al PAC, abolirea tuturor tarifelor, a contingentelor și a altor bariere comerciale etc. Unii susțin că bugetul PAC trebuie redus în mod semnificativ. Primul pilon al PAC ar putea fi abolit treptat, iar numeroase politici din al doilea pilon ar putea fi eliminate. La celălalt capăt se află sugestia de a avea piețe gestionate cu limite de preț maxime și minime care să fie stabilite de către organizațiile producătorilor. În opinia unora, UE ar trebui să stabilească în avans nivelul de autosuficiență dorit.

b/ Mediu

Unii respondenți susțin că următoarea reformă din 2013 reprezintă o oportunitate de îmbunătățire a integrării ecologice în cadrul PAC, inclusiv, potrivit unora, în ceea ce privește protecția apei. Măsurile de agromediu actuale sunt considerate valoroase.

c/ Implicarea la nivel local și prioritățile de dezvoltare rurală

Anumite grupuri de reflecție, institute de cercetare și alte părți pledează pentru o mai amplă aplicare a abordării LEADER (bazată pe ideile practicienilor locali, transmise de la bază spre vârf). Alte Idei specifice ar fi:

- susținerea unei cercetări care să promoveze competitivitatea și să justifice avantajele dezvoltării locale;
- susținerea producției de alimente ecologice;
- promovarea competitivității producției locale în comerțul cu amănuntul la nivel local;
- crearea de oportunități pentru diverse activități economice bazate pe resursele locale (mediu, infrastructură și cunoștințe).

d/ Ajutoare directe

După părerea anumitor grupuri de reflecție, institute de cercetare și alte părți, tendința către o plată unică în rate fixe mai uniforme per hectar de teren agricol ar fi binevenită. Însă, în opinia multora, o plată unică în rate fixe mai uniformă în toate regiunile și sistemele agricole europene ar trebui să ia totuși în considerare necesitatea compensării agricultorilor din zonele defavorizate pentru handicapurile naturale cu care se confruntă aceștia.

e/ Pilonii PAC

Unii pledează pentru remodelarea PAC astfel încât să cuprindă trei piloni, dintre care doi să vizeze agricultorii și exploatațiile agricole de tip familial, iar al treilea să se concentreze asupra comunității rurale generale.

7.1.3 Publicul larg

Publicul larg a venit cu numeroase sugestii privind instrumentele necesare pentru eficientizarea PAC în următoarea perioadă bugetară a UE. Pentru o lectură mai ușoară, autorii prezentului raport au grupat contribuțiile aleatorii în funcție de temă.

Plățile către agricultori

- trebuie limitate ajutoarele oferite marilor exploatații agricole (chiar dacă se înțelege că aceste limite ar putea fi ocolite) și trebuie eliminate ajutoarele destinate „agricultorilor de sofa”, care nu sunt (sau au încetat să mai fie) activi;
- marile grupuri agroindustriale și marile exploatații agricole/marii proprietari de terenuri agricole beneficiază excesiv de pe urma PAC. Unii respondenți solicită aplicarea unui plafon pentru suprafețele eligibile din cadrul exploatațiilor – deși un număr mai redus de respondenți spun că diferențierea exploatațiilor agricole în funcție de dimensiuni nu este justificată;

- practica închirierii prin emfiteoză creează probleme pentru că plățile directe nu avantajează în mod necesar arendașii (sau sunt recuperate de proprietar prin plățile de leasing mai mari);
- este necesară o mai bună echilibrare a finanțării între pilonii 1 și 2 ai PAC;
- sprijinul trebuie acordat celor care au nevoie de el: exploatațiile agricole mici și mijlocii, precum și zonele defavorizate și regiunile muntoase și de deal. Alții susțin energetic eliminarea modulării;
- schema de plată unică pe exploatație se bucură de o largă susținere, însă numeroși respondenți doresc o gradare mai accentuată a modulării pentru a favoriza exploatațiile agricole mici/montane.

Mecanisme de piață

- unii respondenți pledează pentru o plasă de siguranță drept sprijin pentru crizele de pe piață, inclusiv pentru că aceasta ar avea capacitatea de răspuns rapid în caz de dezastre naturale; alții doresc instrumente de reglementare a cererii și ofertei;
- mulți și-au exprimat preferința pentru un sistem de asigurări, un sistem reciproc de finanțare sau un fond de rezervă pentru a face față volatilității prețurilor;
- garanțiile de preț ar putea fi introduse doar pentru un procent limitat al producției, care să nu depășească cererea internă și să permită astfel piețelor să aplice o ajustare marginală care să nu „denatureze” piețele străine. Aceste garanții de preț ar fi plătite pe baza unui cod de „bună practică” în producție, care să includă managementul de mediu;
- este necesară o „preferință comunitară” mai accentuată pentru toate produsele agricole (anumiți respondenți au menționat necesitatea stabilirii unor taxe pe emisiile de carbon pentru anumite produse importate);
- ar trebui introduse reduceri fiscale pentru consumatori, cu scopul de a-i încuraja să cumpere alimente locale/din UE, permițând în același timp agricultorilor să primească prețuri mai mari care să reflecte costurile de producție;
- un număr semnificativ de respondenți de pe teritoriul UE au pledat pentru comercializarea mai activă a produselor locale și regionale pe piețele locale și regionale. Costurile de transport și emisiile de CO2 au fost adesea menționate ca factori subsidiari;
- trebuie să se garanteze că marjele de profit vor fi împărțite de-a lungul lanțului alimentar prin reducerea influenței „intermediarilor” și a sectorului comerțului cu amănuntul.

Protecția mediului și bunurile publice

- deși PAC este, încă, în mare parte, o politică de susținere a exploatațiilor agricole, un număr semnificativ de respondenți consideră că protecția mediului, întreținerea peisajelor, sprijinirea comunităților rurale și protejarea biodiversității și a resurselor naturale (apa și solul) trebuie să fie activități esențiale în viitor;
- ar trebui să existe legături mai strânse între plata ajutoarelor pentru agricultori și furnizarea serviciilor de mediu;
- în plus, există o recunoaștere unanimă a faptului că agricultorii trebuie compensați pentru furnizarea de bunuri și beneficii publice, întrucât acestea nu sunt acoperite de prețurile de pe piață;
- acțiunile care vizează atenuarea schimbărilor climatice și furnizarea de noi surse de energie regenerabilă sunt considerate de majoritatea ca fiind sarcini viitoare esențiale pentru agricultori;

- trebuie pus accentul pe următoarele subsectoare: biomasa; utilizarea reziduurilor; dezvoltarea industriilor forestiere; promovarea acvaculturii.

Funcțiile de sprijin

- formarea profesională și cercetarea și dezvoltarea în materie de agricultură ar trebui să furnizeze agricultorilor instrumentele, echipamentele și aptitudinile necesare pentru a contribui la securitatea alimentară la nivel european și mondial, precum și la competitivitatea agricolă globală a Europei, agricultorii rămânând în același timp competitivi și responsabili în ceea ce privește impactul asupra mediului al activităților pe care le desfășoară;
- educația și formarea bine orientate sunt necesare pentru a ajuta tinerii agricultori să pună bazele unor exploatații agricole;
- sunt necesare informații mai fiabile cu privire la nevoile alimentare ale UE în următorii 20 de ani (de exemplu, prin intermediul indicatorilor de evoluție a prețurilor și cu ajutorul rapoartelor periodice ale organizațiilor de producători);
- trebuie redusă povara administrativă suportată de agricultori;
- instrumentele de comunicare trebuie concepute astfel încât să ofere contribuabililor europeni o mai mare transparență și răspundere privind cheltuielile PAC;
- trebuie extinse și/sau consolidate, de asemenea, campaniile de informare cu privire la aspectele mai generale ale PAC în Europa;
- în urma acestor dezbateri privind PAC după 2013, cetățenii și alte părți interesate, organizațiile consumatorilor și ONG-urile trebuie implicați în următoarele etape ale procesului de reformă.

7.1.4 Contribuții prin intermediul EN RD

a/ În general

Cei mai mulți respondenți EN RD susțin că „cel de-al doilea pilon – dezvoltare rurală” al PAC trebuie păstrat sau îmbunătățit. Numai câțiva dintre respondenți se îndoiesc de eficacitatea arhitecturii „axiale” actuale.

b/ Flexibilitate

Există un larg consens asupra faptului că PAC trebuie să fie mai flexibilă, ceea ce înseamnă mai puține norme prescrise pentru definirea acțiunilor eligibile, ceea ce ar pune un accent mai mare pe raportul dintre sprijin și rezultatele politicii și ar acorda mai mult spațiu proiectelor inovative.

c) Orientare

În legătură cu acest subiect, se solicită energic o mai bună orientare a PAC, în special pentru a facilita o mai bună diferențiere la nivel regional în ceea ce privește intervențiile, dorindu-se cu tărie o bază mai regionalizată a politicilor (orientare teritorială). Anumite organizații europene pledează pentru o orientare teritorială mai accentuată, prin diferențierea zonelor periurbane de zonele rurale izolate.

Trebuie recunoscut și accentuat cu precădere rolul pe care actorii alții decât agricultorii îl pot juca în punerea în aplicare a intervențiilor de dezvoltare rurală. Prin urmare, accesul la finanțare trebuie să fie mai puțin restrictiv în ceea ce privește categoriile de beneficiari eligibili.

d/ Măsuri de protecție a mediului

O opinie deosebit de larg împărtășită este că instrumentele de menținere și îmbunătățire a mediului ar trebui să fie orientate mai clar către rezultate (aceste măsuri ar trebui să includă, de asemenea, silvicultura).

e/ Dezvoltarea Leader și la nivel local

Mulți susțin că Leader este un element vital pentru PAC. Anumiți respondenți doresc ca acesta să joace un rol mai important în sectoarele economice, în special în legătură cu „noile provocări” ale PAC. Abordările privind procesul participativ de luare a deciziilor și strategiile zonale integrate trebuie consolidate în afara Leader (de exemplu, strategiile privind dezvoltarea sistemelor alimentare locale).

f/ Vitalitatea rurală

Numeroși respondenți EN RD au atras atenția asupra necesității de a îmbunătăți gama largă de instrumente destinate furnizării de servicii rurale, susținerii diversității economice, IMM-urilor, formării profesionale, exploatațiilor agricole de tip familial și măsurilor specifice pentru a putea aborda provocările demografice evidente din numeroase zone rurale.

g/ Conceptul „de la fermă la consumator”

Un număr semnificativ de respondenți EN RD propun menținerea măsurilor actuale sau introducerea de măsuri noi sau consolidate pentru: susținerea cooperării în general și a abilităților comerciale ale grupurilor de producători în special, prin dezvoltarea legăturilor directe – în special la nivel regional și subregional – între producători și consumatori.

h) Coordonarea cu alte politici

Trebuie realizată o mai bună coordonare între fondurile UE care vizează zonele rurale, prin crearea de legături care să ducă la strategii cuprinzătoare integrate la nivel local și regional.

i) Inovare

Anumite organizații propun un sprijin sporit pentru inovare și încurajarea cercetării și a dezvoltării în acest scop; punerea în aplicare a politicii și instrumentele disponibile trebuie să fie suficient de

flexibile încât să nu obstrucționeze acțiunile de inovare.

7.2   *Prezentare pe țări și/sau, după caz, regiuni*

Nu în mod surprinzător, respondenții au adus adesea în discuție interesele regionale și/sau locale, și nu neapărat cele naționale, în ceea ce privește zonele defavorizate, tensiunile privind suprafețele pentru pășcut și cele arabile, regiunile afectate de inundații sau secetă și terenurile irigate în raport cu cele neirigate etc.

Câteva țări ale UE au solicitat dezvoltarea activităților forestiere, inclusiv gestionarea pădurilor și împădurirea, în special unele state membre noi cum ar fi Letonia și România.

8. Răspunsuri suplimentare

Deși nu fac parte integrantă din PAC, s-au conturat o serie de aspecte conexe. Acestea au rezultat în parte din faptul că anumiți respondenți și-au prezentat pozițiile generale cu privire la PAC/agricultură fără a le adapta la întrebările specifice ale dezbaterii.

8.1 Părți interesate, grupuri de reflecție, institute de cercetare și alte părți

a/ Aprovizionarea cu materii prime

După părerea unor respondenți, UE trebuie să revizuiască cadrul legislativ pentru produsele modificate genetic: de exemplu, toleranță zero față de importurile de materii prime furajere rezultate din evenimente de modificare genetică încă neaprobată în UE, precum și interdicția UE privind furajele pe bază de proteine de origine animală prelucrate, pentru a consolida poziția concurențială a sectorului creșterii animalelor al UE pe piața mondială.

Totuși, alte părți interesate au solicitat Comisiei să „ia în considerare îngrijorarea consumatorilor privind culturile modificate genetic din Europa și prezența acestora pe piață”. În viziunea lor, este necesară investigarea efectelor pe termen mediu și lung pe care le poate avea utilizarea organismelor modificate genetic asupra sănătății umane și a mediului. Aceleași părți interesate au adăugat că organismele modificate genetic nu reprezintă o soluție la posibilele probleme viitoare ale UE în materie de securitate alimentară. Respondenții au pus accentul pe dreptul consumatorilor de a alege între alimentele modificate genetic și cele nemodificate genetic. Opiniile acestora depășesc domeniul de aplicare a PAC, contaminarea încrucișată fiind doar una dintre preocupările majore ale consumatorilor.

b/ Utilizarea de pesticide

Anumite părți interesate au atras atenția asupra posibilului impact negativ al legislației recent revizuite privind autorizarea produselor de protecție a plantelor. Respondenții au subliniat că noile norme pot îngreuna gestionarea riscurilor de rezistență la boli și dăunători, întrucât agricultorii vor avea la dispoziție tot mai puține substanțe active. În opinia lor, aceasta poate însemna că vor exista culturi care nu vor mai crește în anumite țări ale UE (într-un moment în care, din cauza schimbărilor climatice, se estimează că gradul de infestare a grânelor cu dăunători, de exemplu, va crește).

c/ Siguranța alimentelor

Numeroase părți interesate consideră că consumatorii UE trebuie să primească alimente sigure și sănătoase, preferabil din surse UE. Un respondent a solicitat reformarea Autorității Europene pentru Siguranța Alimentară, în scopul unei independențe sporite. Alții au pledat pentru norme de siguranță mai simple pentru comercializarea directă la exploatațile agricole. Aspectul privind siguranța alimentară nu se încadrează în sarcinile PAC, chiar dacă aceasta din urmă influențează într-o anumită măsură respectarea standardelor privind produsele alimentare, iar siguranța alimentară nu a fost o întrebare specifică a dezbaterii PAC. Cu toate acestea, se pare că ea este foarte importantă pentru părțile interesate.

8.2 Publicul larg

a/ Bunăstarea animalelor

Puține părți interesate/grupuri de reflecție, institute de cercetare și alte părți au adus în discuție aspecte legate de bunăstarea animalelor. Cu toate acestea, numeroși respondenți din rândul publicului larg au susținut că standardele UE de bunăstare ar trebui îmbunătățite (și că aceleași standarde trebuie aplicate produselor animale importate din țările terțe). Este vorba, în special, de Germania, unde a existat o înțelegere clară între grupurile care susțin drepturile animalelor, ceea ce a avut ca rezultat un număr impresionant de contribuții. Chiar și în lipsa acestor contribuții,

bunăstarea animalelor pare să reprezinte o preocupare majoră în Germania în raport cu restul statelor membre.

b/ Organisme modificate genetic

Numeroși respondenți au menționat că PAC nu trebuie să favorizeze culturile/produsele modificate genetic. Opoziția față de organismele modificate genetic a avut un caracter uniform în toate statele membre ale UE.

c/ Utilizarea de pesticide

Numeroși respondenți au manifestat o opoziție puternică față de utilizarea intensă a pesticidelor în agricultura UE. Această poziție a fost susținută la fel de energic atât în noile, cât și în vechile state membre.

d/ „Agricultura industrială”

A existat un grad semnificativ de antipatie față de „agricultura industrială” în rândul respondenților dintr-o serie de state membre, deși termenul nu a fost întotdeauna clar definit. Această antipatie s-a manifestat sub diverse forme, cum ar fi: opinia potrivit căreia „agricultura industrială” dăunează mediului și acuzația că o parte mult prea mare din bugetul PAC este alocată marilor exploatații agricole, în timp ce micile exploatații agricole sunt neglijate.

e/ Comentarii diverse

Mai jos sunt redate o serie de comentarii suplimentare primite. Deși respondenții nu au utilizat mereu aceeași terminologie, opiniile exprimate sunt similare:

- Profesia agricolă este adesea subestimată de restul societății. Trebuie să existe un respect mai mare pentru profesia agricolă. Acest punct de vedere a fost exprimat în diverse moduri de numeroși respondenți;
- Este necesară o mai bună etichetare a produselor UE (din diverse motive: pentru protejarea producătorilor UE, pentru o mai bună informare a consumatorilor, din motive de siguranță alimentară, pentru o nutriție mai bună etc.). Normele mai stricte privind originea produselor se încadrează în această categorie;
- Mișcări precum inițiativa „Totul în afară de arme” (Everything but Arms, EBA) ar trebui să contribuie la îmbunătățirea condițiilor de trai ale lucrătorilor din țările în curs de dezvoltare;
- Anumiți respondenți au menționat importurile de ulei de palmier, unii sugerând chiar interzicerea produsului pe piața UE.

9. Principalele teme ale dezbaterii

Contribuțiile la dezbaterile privind viitoarea PAC au venit din toate țările Uniunii Europene. Dezbaterile au cuprins contribuții din partea părților interesate, în special a organizațiilor de agricultori, a ONG-urilor interesate de protecția mediului și de alte aspecte sociale sau de dezvoltare, a organizațiilor de consumatori și a cetățenilor, precum și a rețelelor rurale naționale, care au sintetizat discuțiile din țările lor de origine, în special în legătură cu aspectele legate de dezvoltarea rurală.

Dezbaterile au cuprins, de asemenea, grupuri de reflecție, institute de cercetare și alte părți care – deși mai puțin implicate în PAC decât majoritatea părților interesate – au prezentat o gamă largă de opinii în favoarea sau împotriva PAC și a dezvoltării sale viitoare după 2013.

Răspunsurile au fost atât de numeroase și de variate încât nu s-a putut stabili o direcție clară a diferențelor pentru fiecare categorie în parte. Principala diferență constă în profunzimea argumentelor prezentate de publicul larg în raport cu părțile interesate, grupurile de reflecție, institutele de cercetare și alte părți. Majoritatea contribuțiilor din partea publicului larg au fost scurte și nu au argumentat întotdeauna opiniile exprimate.

Cea mai mare diferență s-a înregistrat între cei care au susținut că structura PAC este, în principiu, corectă, însă trebuie șlefuită (opinia majorității părților interesate și a publicului larg) și cei care au considerat că este necesară o regândire fundamentală a obiectivelor PAC și a mijloacelor de realizare a acestora (opinia multor grupuri de reflecție, institute de cercetare și alte părți, a anumitor părți interesate și a unei minorități semnificative a publicului larg).

Aspectul surprinzător al dezbaterii a constat în numărul impresionant al contribuțiilor din partea publicului larg, care depășește, de departe, numărul răspunsurilor primite în cadrul altor exerciții de acest tip desfășurate vreodată de Direcția Generală Agricultură. Este adevărat că o minoritate semnificativă a contribuțiilor din partea publicului larg au fost prezentate de către agricultori, care s-au identificat ca atare, sau de către persoane cu un nivel al cunoștințelor în domeniul agricol superior nivelului de cunoștințe al oamenilor obișnuiți. Întrucât dezbaterile au fost deschise pentru toți cei interesați de agricultură, prezența acestora într-un număr atât de mare nu era cu totul neașteptată.

Au fost primite peste 5 600 de contribuții din partea publicului larg. Aceste răspunsuri sunt importante pentru factorii de decizie politică, pentru a înțelege percepția populației cu privire la PAC, pentru identificarea problemelor și pentru stabilirea direcției generale, actuale sau viitoare.

Foarte puțini respondenți au pledat pentru abandonarea PAC, motivând în principal că fondurile UE limitate ar fi mai bine cheltuite în alte moduri. Mulți alții menționează datoria de a respecta obligațiile din tratatele UE, care stabilesc obiectivele de bază ale PAC, și anume stabilizarea piețelor, garantarea disponibilității surselor de aprovizionare și un trai decent pentru agricultori etc..

Existența unei PAC este susținută în mod explicit, iar renaționalizarea este respinsă clar. Principalele motive oferite sunt necesitatea menținerii pieței unice și garantarea salvagărdării unor condiții concurențiale echitabile.

Unii respondenți consideră chiar că PAC furnizează deja bunuri publice prin grija față de mediu. Alții sunt de părere că PAC necesită o mai bună orientare pentru îndeplinirea acestor obiective nerealizate în prezent.

Există un vast consens asupra faptului că este necesară o mai bună punere în aplicare a PAC (deși sunt oferite puține sugestii cu privire la problemele identificate sau la soluțiile posibile).

Numeroși participanți se referă la presiunile bugetare și la provocările legate de schimbările climatice, deși criza economică nu a fost menționată prea des. În ceea ce privește utilizarea

produselor agricole în scopuri nealimentare, principalele comentarii vizează posibilitățile de dezvoltare a energiilor regenerabile legate de sectorul agricol.

Bugetul specific al PAC nu a fost menționat prea des. Un număr relativ restrâns de respondenți au abordat problema dimensiunii sau utilizării viitoare a bugetului PAC. Dintre cei care și-au prezentat opiniile, cei mai mulți au pledat pentru menținerea, în mare, a nivelului actual al bugetului PAC. Majoritatea respondenților au susținut că este mai recomandabilă stabilirea obiectivelor PAC înainte de stabilirea viitorului buget, și nu invers, deoarece procedeul invers ar impune constrângeri financiare anormale.

Politica comercială internațională în sectorul agricol nu a suscitat un interes deosebit în rândul publicului larg, deși „preferința comunitară” și necesitatea de a favoriza alimentele la nivelul UE, regional sau local au fost teme majore. Cu toate acestea, unii au criticat PAC pentru surplusurile produse și „descărcate” în țările în curs de dezvoltare prin intermediul subvențiilor la export. La aceasta se adaugă faptul că UE importă soia ca hrană pentru animale (produsă pe terenuri anterior împădurite) și apoi exportă carnea în detrimentul agricultorilor din țările în curs de dezvoltare. De asemenea, în special părțile interesate au menționat că agricultorii UE trebuie să dispună de mijloacele necesare pentru a concura la nivel mondial.

Au existat puține referiri la expresiile „model agricol european” și „multifuncționalitate”. Cu toate acestea, chiar dacă nu au fost utilizați termenii preciși, opiniile din spatele acestor termeni au fost adesea enunțate.

După sintetizarea informațiilor trimise de grupuri, se conturează anumite teme comune care se bucură de un sprijin considerabil, cel puțin în baza contribuțiilor primite. Dezbaterile nu constituie un sondaj științific. Astfel cum arată prezentul document, unii ar dori ca lucrurile să avanseze și mai mult; alții ar dori ca acestea să avanseze mai puțin. Enumerăm 12 dintre temele reieșite.

- adoptarea unei abordări strategice în ceea ce privește reforma PAC. Optarea pentru soluții totale, nu parțiale, ținând cont, pe de o parte, de provocările PAC și, pe de altă parte, de interacțiunea dintre PAC și alte politici interne și externe ale UE;
- asigurarea faptului că PAC garantează securitatea alimentară a UE, utilizând o serie de instrumente pentru atingerea acestui scop. Aceasta poate implica mai multe instrumente de politică;
- continuarea susținerii sectoarelor competitive și potențial competitive ale agriculturii europene, pentru funcționarea într-un context de piață, acordând mai multă importanță inovației și diseminării cercetării;
- transformarea intervenției pe piață într-un instrument modern de gestionare a riscurilor și a crizelor;
- înțelegerea faptului că piața nu poate (sau nu vrea) să plătească pentru furnizarea unor bunuri și beneficii publice. Aici trebuie să intervină măsurile publice pentru a compensa disfuncționalitățile pieței;
- luarea în considerare a faptului că plata corectă a agricultorilor pentru furnizarea de bunuri și servicii publice va constitui un element cheie într-o PAC reformată;
- protecția mediului și biodiversității, conservarea zonelor rurale, susținerea economiei rurale și menținerea/crearea de locuri de muncă în zonele rurale, atenuarea schimbărilor climatice;
- regândirea structurii celor doi piloni de sprijin și clarificarea relației dintre aceștia; punerea la dispoziție de resurse adecvate pentru succesul dezvoltării rurale;
- punerea în aplicare a unei PAC mai echitabile – mai echitabilă față de micile exploatații

agricole, de regiunile defavorizate, de noile state membre;

- introducerea transparenței de-a lungul lanțului alimentar, acordând mai multă importanță punctului de vedere al producătorilor;
- crearea de condiții de concurență echitabile între produsele interne și cele importate;
- evitarea efectelor dăunătoare asupra economiilor țărilor în curs de dezvoltare sau asupra capacităților de producție de alimente ale acestor țări; contribuția la combaterea foametei la nivel mondial.

Anexă – Statistici privind contribuțiile

Toate contribuțiile se regăsesc pe site-ul web www.ec.europa.eu/cap-debate

Tipul contribuției

Tipul contribuției	Numărul de contribuții
Publicul larg	5473
Părțile interesate	93
Grupurile de reflecție, institutele de cercetare și alte contribuții	80
Rețeaua europeană de dezvoltare rurală (EN RD) ¹	22

Contribuții din partea publicului larg publicate pe site-ul web (în funcție de țara de origine)

---

¹ Contribuțiile sunt disponibile la adresa http://enrd.ec.europa.eu/cap-consultation-process_home_en/en/debate-contributions_en.cfm